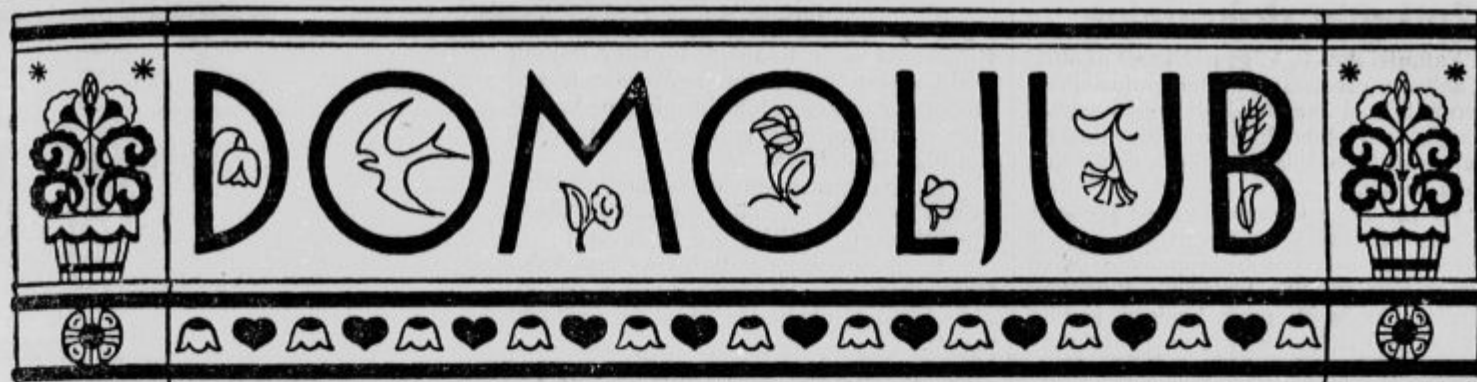

Obzelo Jugoslovanske kmetijske zveze. — Cena 38 Din za celo leto. — Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. — V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

Izhaja vsako sredo ob 6 kintraj. — Spis in dopis naj se pošilja Uredništvu „Domoljuba“, naročnika reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kaptolazjeva ulica šte. 6.

Delo v Belgradu.

Stanovanjski zakon.

Vlada je pripravila že celo vrsto potrebnih zakonskih načrtov, da se sedaj takoj začne z delom, ker so že izvoljeni skupščinski odbori.

Najbolj nujen je bil stanovanjski zakon. Zakaj staremu stanovanjskemu je z 31. okt. pošla veljavnost in kakor so kazale brezštevilne stanovanjske odpovedi, bi bilo 1. novembra, v začetku zime, cela množica ljudi na cesti. Jugoslovanski klub se je dolgo posvetoval, kaj storiti in se je naposled postavil na stališče, da je na eni strani treba preprečiti, da bi cela množica morala biti čez zimo na cesti, na drugi strani pa je treba tudi lastnikom blš dati večje pravice, kot so jih imeli dosedaj. Zato se je sedanji zakon podaljšal do 1. maja vendar z znatnimi izpremembami v prilog hišnih posestnikov. Stanovanjsko vprašanje pa naj se reši z zidanjem novih stanovanj, ki naj jih v prvi vrsti zida država za svoje urade, ki so sedaj v velikem številu nameščeni v zasebnih hišah.

Na podlagi teh smernic je dr. Gosar izdelal nov stanovanjski zakon, ki bo veljal do 1. maja 1928 in ki ga je tako vlada kakor tudi skupščina sprejela z eno nebi-stveno izpremembo.

Zakon je tak, da obe prizadeti stranki, hišni najemniki in lastniki priznavata, da v sedanjem položaju ni bilo najti drugega izhoda, čeprav bi prvi radi imeli najstrožji stanovanjski zakon, drugi pa, da se takoj čisto odpravi.

Vrhu tega pa minister dr. Gosar pripravlja nov zakonski načrt o zidanju novih stanovanj, o čemer bo stanovanjsko vprašanje končno veljavno rešeno.

Gospodarski svet.

Ta vlada ima v prvi vrsti to nalogo, da državno gospodarstvo spelje na pravi tir. Da na eni strani državne dohodke in stroške tako razporedi, da bo država čim več profitirala, na drugi strani pa da ljudstvu zniža pretežka davčna bremena, ker prevelika obdavčenost mori vsako zasebno gospodarstvo in s tem tudi država škodo trpi.

Ker pa razni uradniki v ministrstvih niso baš dobri gospodarji — saj se tega v

ogromni večini nikdar učili niso —, zopet drugi pa niso preveč vestni, je vlada sklenila, da se osnuje gospodarski svet pri trgovskem ministrstvu. V ta gospodarski svet bodo prišli samo gospodarski strokovnjaki, ki jih bodo poslale trgovske in obrtne zbornice, združne zveze, posamezna ministrstva in drugi. Vsak gospodarski zakonski načrt bo prišel pred ta gospodarski svet, ki ga bo brez primesi političnega strankarstva stvarno in strokovnjaško razmotrival in popravljaj. Ker bodo pri tem odpadle tiste strankarske preklarije, ki v narodni skupščini tako zelo ovirajo delo, bodo ti posveti zelo plodonosni.

Gospodarski svet bo čez en mesec že začel delati.

Znižanje državnih stroškov.

Finančni minister se zelo prizadeva, da bi stroške čimbolj znižal, da bo potem mogel tudi pri davkih čimbolj odnehati.

Zato je naslovil na ministrskega predsednika Vukičevića pismo, v katerem mu razlaga svoj načrt o znižanju raznih stroškov. Med drugimi navaja tudi redukcije uradništva; izrecno pa takoj pripominja, da bo v tem oziru čim obzirnejši in pravičnejši. Ibi bodo morali tisti uradniki, ki nimajo zadostnih šol za svoje delo, to pa v prvi vrsti višji uradniki. Zakaj pri teh se pozna varčevanje, ne pa toliko pri nižjih.

Dalje minister omenja, da bo treba poslanske dnevnice znižati od 300 na 200 Din, s čemer bi se prihranilo na leto 13 milijonov.

Delovni odbori.

Narodna skupščina je bila otvorjena s pismom kralja Aleksandra 26. okt. Nato so se vršile volitve v posamezne odbore, ki so: zakonodajni, administrativni, imunitetni, za prošnje in pritožbe, finančni. Jugoslovanski klub je poslal v vsak odbor po dva člana.

Odbor za pomoč pasivnim krajem.

si je izbral za predsednika poslanca dr. Kulovca, ki to vprašanje kot bivši kmetijski minister dobro pozna. Radičević so bili sicer zelo hudi, da ni bil izvoljen eden izmed njih, pa poslanci pač vedo, kje je več resnosti in vestnosti.

Takozvani demokratski blok.

Radič, Pribičević in Žerjav se silno trudijo, da bi prišli v vlado. Zakaj, to vemo iz žalostnih preteklih časov. V ta namen radičevci in liberalci neprestano obdelavajo starega in dobrodušnega Davidoviča, da bi s svojo demokratsko stranko zapustil vlado ter osnoval s sedanjo opozicijo demokratski blok, ki naj bi prevzel vlado. Davidović pa ne ve, kaj bi: Na eni strani ne more videti radikalov in Vukičevića in bi jih rajši danes pustil kot jutri, na drugi strani pa mu grozijo kar štirje strahovi: 1. z radičevci in liberalci ni mogoče delati, ker jim je v prvi vrsti namen izkoriščati državo, 2. demok. blok vlade ne bo dobil, četudi bi imel večino, temveč bi se razpisale nove volitve, 3. Radič in Pribičević sta kaj nezanesljiva zaveznika, kar je Davidović pred leti že zelo bridko občutil, 4. močna struja v demokratskem klubu ter vsi muslimani so odločno za to, da ostane sedanja vlada in je nevarnost, če Davidović preide k Pribičeviću, da se demokratska stranka razcepi.

Radičevci in liberalci so poslali Davidoviču slovesno pismo, kjer ga vabijo v »demokratski blok«. Demokratska stranka je res imela na to sejo, pri kateri pa se je sklenilo, da demokratski ostanejo v vladi; ker pa starega in za stranko zaslužnega Davidoviča niso hoteli osramotiti, so izrekli Davidoviču zaupnico, radičevcem in liberalcem pa odgovorili, da se bodo še razgovarjali. Tako je liberalni volk sit in demokratska koza cela.

Nista pa s tem zadovoljna ne ministrski predsednik Vukičević niti zunanji minister Marinković, ki v demokratskem klubu najbolj nasprotuje Davidoviću. Oba pravita, da je težko vladi delati, če mora biti odvisna od stranke, ki z enim očesom vedno škili v opozicijo. Pri skupnem delu je treba medsebojnega zaupanja, drugače so uspehi dvomljive vrednosti. Zato bosta menda oba prvaka zahtevala, da se razmere v demokratski stranki popolnoma razčistijo.

Mi želimo, da bi se to čim preje doseglo, zakaj gospodarsko delo, ki ga je sedanja vlada začela, se mora hitro in nemoteno nadaljevati.

Železne peči in štedilniki

pri znani domači narodni tvrdki FR. STUPICA, Ljubljana — Gosposvetska cesta 1.

Znižanje dohodnine.

Najhujši davek, ki ga naš kmet in obrtnik najtežje prenašata, je dohodnina. Pred vojno je bila ta dajatev zlasti kmetu nezna, saj njegovi dohodki niso nikdar dosegli tiste višine, ki bi bila podvržena dohodninskemu davku.

Po vojski pa je denar, kakor po vseh državah, tako tudi pri nas ogromno izgubil na vrednosti. Samoposebi je umevno, da se je valed tega številka kmetovih dohodkov dvignila (kar je bil preje krajcar, je bila sedaj krona), toda še bolj se je dvignila številka stroškov. Torej kmet ni bil nič na boljšem, temveč na slabšem.

Samoposebi umevno bi bilo, da bi tudi testnica za računanje dohodninskega davka morala iti više v istem razmerju kot dohodki ali stroški. To pa se ni zgodilo, oziroma zgodilo se je le v najmanjši meri. Tako je prišlo, da je naenkrat kmet stal pri svojih samo številčno visokih dohodkih sredi tistih števk, ki so merodajne za dohodninski davek.

Naši poslanci so se sicer mnogo trudili, da bi dosegli zvišanje te dohodninske davku podvržene številke, in so tudi uspeli, toda ne toliko, da bi se pri dohodnini kaj znatno poznalo.

Šele letošnjo pomlad, ko je SLS prišla za par mesecev v vlado in se je baš obravnaval proračun, so naši poslanci dosegli glede dohodnine znatnejše uspehe.

Prvi uspeh je bil, da so davčni uradi morali bolj milo presojati dohodke, valed česar se je dohodnina že letos znatno znižala.

Drugi uspeh je bil, da se je zopet zvišal eksistenčni minimum in da se je odpravil 30% pribitek na dohodnino, vsled česar je mnogo davkoplačevalcev bilo oproščenih dohodnine.

Tretji in eden najvažnejših uspehov pa je bil, da je finančni minister dobil pooblastilo, da sme izdati vse ukrepe, ki jim je končni namen, zmanjšati posredne in neposredne davke.

Finančni minister je sedaj izdelal predlog v smislu gornjega pooblastila. Ker to pooblastilo izrecno govori samo o znižanju davka, je jasno, da ni mogel predložiti takega načrta, ki bi davke zvišal.

In res! Dohodnina znaša v dinarjih

pri dohodkih	po stari davčni lestvici:	po novi davčni lestvici:
6.500	310.10	180.—
7.000	354.55	208.—
7.500	388.25	238.—
8.000	423.80	270.—
8.500	475.15	304.—
9.000	511.90	340.—
9.500	548.65	378.—
10.000	585.40	418.—
11.000	660.70	460.—
12.000	738.20	528.—
13.000	842.40	600.—
14.000	922.80	678.—
15.000	1.036.65	759.—
16.000	1.121.60	840.—
17.000	1.247.40	928.—
19.000	1.435.65	1.020.—
21.000	1.733.40	1.178.—
23.000	1.951.20	1.344.—
25.000	2.178.45	1.518.—

In tako dalje.

Če preračunamo znižanje v odstotku, vidimo, da se je finančni minister najbolj trudil znižati dohodnino revnejšim in gospodarsko šibkeje stoječim slojem, kar je edino pravilno, zakaj znižanje je tem večje, čim nižji so dohodki.

Iz tega je razvidno, da so naši poslanci v dveh mesecih, ko so bili zastopani v vladi, v polni meri izvršili svojo dolžnost.

Iz eh števk pa je tudi razvidno, kako žerjavovski časopisi glede znižanja dohodnine poročajo neresnico, ki se da z rokami prijeti.

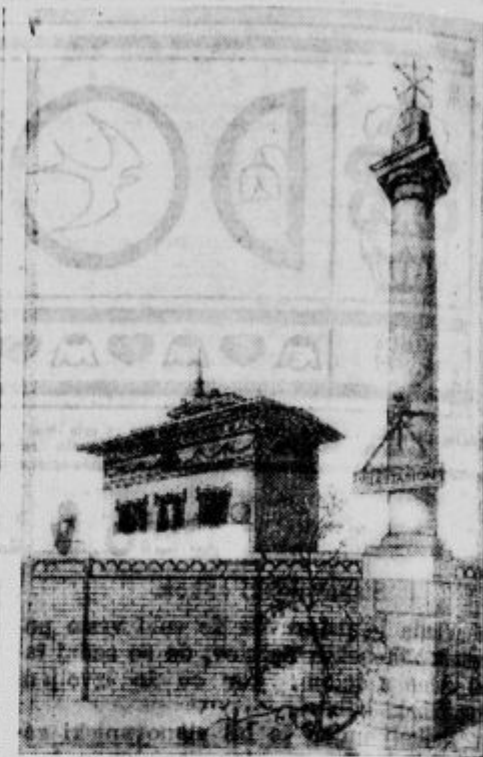
Kaj plšejo nasprotniki.

Radičevci rešujejo stanovanjsko vprašanje z zabavljanjem. Skoraj vso povojno dobo so bili žerjavovci in radičevci v vladi, za važno stanovanjsko vprašanje seveda niso storili ničesar. Če bi bili radičevski godrnjači in žerjavovski hujskači močje na mestu in pravočasno poskrbeli za dovoljno število stanovanj, bi bili lahko hišni posestniki že več let svobodni razpolagatelji s svojimi hišami, najemniki pa vsi pod dostojno streho. Naš minister dr. Gosar je vzel vso zadevo resno v roke. Da ne bo nikomur treba pozimi na ceste, je podaljšal te dni veljavnost stanovanjskega zakona do maja 1928, obenem pa tudi ugodil nekaterim zahtevam hišnih posestnikov. Kar pa je glavno, dr. Gosar je sklical sešatek merodajnih krogov in upati je, da se bo z državno pomočjo spomladi gradilo toliko novih hiš, da bo stanovanjske miserie enkrat konec in da tudi hišni posestniki končno postanejo na svoji zemlji svoji gospodarji. Z omalovaževanjem »Kmetškega lista«, da je izdelal minister dr. Gosar stanovanjski zakonski načrt površno in da ga je moral ministriški svet iz temelja predelati, kar je seveda grda laž, pa ne bo sezidana niti — pasja hišica.

S § 82 finančnega zakona zopet šari »Kmetški list«. Poroča, da je g. Pucelj zahteval pojasnila, jeli ta, za nekatere občine škodljiv zakon, bil vtihotapljen ali ne. — Mi pa pravimo: glavno je, da se vtihotapljen zakon odpravi, a g. Pucelj mora priznati, da on te moči nima pa če stavi na vlado še tisoč takih vprašanj. Dr. Korosec je že davno rekel, da bo § 82 ob prvi priliki ukinjen. To velja in bo obveljalo. Puceljeva interpelacija pa samj stvari bolj škoduje kot koristi.

Kaj jih vse boli. Slovenske radičevce namreč. V zadnji številki svojega glasila se pritožujejo, da je društvo katoliških duhovnikov »Unio clerici« izdalo knjigo o misijonih, kjer so trije slovenski duhovniki napisali svoje članke v hrvaškem jeziku. Imenitno! Glej jih no, kako radičevce skrbi, da bi se hrvatska duhovščina od naše preveč ne naučila. In kako so ljudje, ki si dajo od hrvatskega Radiča narekovati vso politiko, ljubosumni radi slovenščine!!

Gospod Pucelj še vedno poje. Zadnjič smo položili na kritično rešeto Puceljeve slavospeve Radiču. Toda g. Pucelj je ne-

Ali si si že ogledal vno »Stadion«?
Ali si že kupil srečko za stadionsko loterijo?

ugnan. Sicer za svoje volivce ne more in ne bo mogel kaj prida storiti; krenil je namreč — ker se je zvezal z Radičem in Pribičevičem — na pot, ki pelje v »lepo ulico«. Vendar g. Pucelj je vesel, zato pa poje, še vedno poje v »Kmetškem listu« po svoje. Pa poglejmo, kakšni so prvaka slovenskih radičevcev najnovejši zadnji belgrajski odmevi.

Pesmica o potrditvi mandatov. Pucelj se še vedno vznemirja, ker so radičevci pri državnoborskih volitvah v južni Srbiji popolnoma propadli. Trdi, da so bili tam izvoljeni na pritisk vlade kandidati, ki jih ljudstvo še ni videlo in da bi morali biti neveljavni. Pravi tudi, da morajo volivci vedeti o kandidatovih sposobnostih, o njegovem delu in njegovem življenju. — Kako pa je to, g. Pucelj, da Vašega tovariša Schwegla hrvaški radičevci niso videli, ne poznajo njegovih sposobnosti, njegovega dela in njegovega življenja, pa so ga vendar izvolili, čeprav je g. Schwegel veleposestnik, ki gotovo ne bo prav rad zagovarjal stremljenja hrvaških kmetov po razdelitvi — veleposestniških gruntov?

»Klerikalci nasilno početje odobravajo in hvalijo«, žvrgoli g. Pucelj v zadnjem »Kmetškem listu«. — Ne pove pa, da so »klerikalci« glasovali, čeprav so vladna stranka, za odgoditev potrditve izvoljenih poslancev, če je bila krivica očevidna in dokazana. Tudi je Vukičevićeva vlada soglasno, torej tudi z glasovi klerikalnega ministra sklenila, da se odslove številni okrajni glavarji in druge uradne osebe, ki so kot agitatorji posegali v volivni boj, pa bodisi za to ali ono stranko. — Sicer pa g. Pucelj v ravno istem članku piše, da klerikalci »niso zagovarjali vladine volivne politike«, kar znači, da g. Pucelj s svojo

NOVICAR

Rojaki.

V soboto, dne 12. novembra 1927 je sedma obletnica žalostnega rapalskega dne. Tega dne je bila sklenjena pogodba, ki je odtrgala od nas 600.000 naših bratov v Primorju.

Naša dolžnost je, da se v teh dneh spominjamo bratov in sester pod vladno Italije, ki žive tam v težkem in brezpravnem stanju, in da dvignemo svoj glas proti nekulturnim krivicam, ki jih trpijo ljudje našega rodu pod vladno in pritiskom brezobzirnega in nekulturnega fašizma.

Pod vladno italijanskega fašizma je izgubil naš narod vse svoje pravice. Naš jezik je izgnan iz šol, naš tisk se omejuje in uničuje z vsemi sredstvi, naši ljudje se preganjajo, italijanska vlada izdaja uradne odloke, s katerimi hoče na mah zatreti vsako sled naše kulture in našega jezika, vse, kar si je naš človek tekom stoletij ustvaril z lastno močjo in pridnostjo.

Vsled teh vnebovpajočih krivic moramo prav vsi in odločno izjaviti, da svojih zaslužjenih bratov ne moremo in ne smemo pozabiti in da nobena državna meja nima moči in pravice, da bi izbrisala kulturno, narodno, jezikovno in krvno sorodstvo.

Mi vsi smatramo, da krivice, ki jih oficijelna in neoficijelna Italija dela pripadnikom našega naroda v Primorju, niso le krivice, prizadete primorskim Hrvatim in Slovencem, ampak celokupnemu našemu narodu.

Zato naš narod mirno in dostojanstveno zahteva človeških pravic tudi za svoje neosvobodjene brate, ter hoče iste s svojim neumornim in smotrenim delom tudi doseči.

Pokrajinski odbor Jugoslovanske Matice v Ljubljani prosi vsa kulturna in narodna društva širom domovine, da se s predavanji spomnijo o priliki rapalskega dne naših zaslužjenih bratov in sester. Kot spominski dan je določena sobota, odnosno nedelja dne 12. ali 13. novembra 1927. Ta dan naj bodo povsaj Sloveniji, tudi v njenih najoddaljenejših gorskih krajih, spominski govori o zaslužjenih bratih in sestrah. Jugoslovanska Matica prosi, da se ta dan priredi v vsej Sloveniji narodna zbirka pod naslovom »Dinarski dan«. Vsakdo, ki čuti narodno, naj daruje ta dan vsaj 1 Din za narodne obrambne namene.

muziko o »klerikalnem odobravanju in hvali nasilnega početja« pobija sam sebe.

★

»Stanovsko zavedno obrtništvo mora zmagati,« hoče »Domovina«. Zgodilo se je, zakaj večino in s tem tudi odločujočo besedo v Trgovski in obrtni zbornici so žerjavovci in z njimi združeni pučjevci že izgubili. Ljudje, ki so zapravili na stotine milijonov slovenskega premoženja, ne morejo odločevati v trgovini in obrti.

Rojaki! To Vam sporoča ob sedmi obletnici rapalskega dne Jugoslovanska Matica s prošnjo, da z besedo in dejanjem podprete njeno delo.

d Nova župnika. Pretekli teden sta bila umeščena na župnijo Križe na Gorenjskem g. Jožef Hartman, dosedaj župnik v Blagovici, ter Jakob Štrekelj, dosedaj študijski tajnik v Ljubljani, na župnijo Blagovica.

d Lovski kongres se je vršil 29. t. m. v Ljubljani. Prišli so zastopniki iz cele države.

d Električne ure bodo stale v Ljubljani na štirih cestnih križiščih ter na frančiškanskem mostu. Stale bodo na reklamnih stebrih, bodo na električni pogon in zvezane med seboj tako, da bodo vedno enako in — kar je glavno — vedno prav kazale.

d Stavka pekovskih pomočnikov v Ljubljani še vedno traja. Gre jim precej trda, zakaj pozna jesen je za stavko prav malo vabljava. Mojstri to vedo in niso baš mehki.

d Avto Škofja Loka—kolodvor bo od 2. novembra vozil tudi od opoldanskega vlaka.

d Nov vozni red na dolenski železnici. Že zadnjič smo javili, da bo s 1. nov. vozil en vlak več (sem in tja) na dolenski progi. Natančnejše številke so: Odhodi iz Ljubljane: 7.33 (zveza s Kočevjem, št. Janžem in Stražo), 10.50 (samo do Novega mesta; zvez s stranske proge nima); 13.18 (zveza s Kočevjem, št. Janžem in Stražo); 18.40 (z vsemi zvezami; vozi samo do Novega mesta, odkoder odhaja naprej proti Karlovcu naslednji dan ob 5.01 in prihaja v Karlovce ob 7.40). V nasprotni smeri vozijo vlaki ob 4.38 iz Novega mesta (brez zveze s stranskimi progami); iz Karlovca ob 3.50 (prihod v Ljubljano ob 9.08; zveze s stranskimi progami); iz Karlovca ob 15.00 (prihaja v Ljubljano ob 20.20; ima zveze s stranskimi progami).

d Nov vlak na kamniški progi. Od prvega novembra vozi nov vlak iz Kamnika ob 6.23 in pride v Ljubljano ob 7.37.

d Opuščen brzovlak. Na notranjski progi se opusti jutranji brzovlak ter vozi namesto njega nov popoldanski osebni vlak z odhodom z Rakeka ob 13.35.

d Občinske volitve v Naklem. V nedeljo 23. okt. so bile v Naklem občinske volitve. Somišljeniki SLS so postavili dve listi. Ena je dobila 121 glasov, druga 125. Nasprotniki so dobili 78 glasov. SLS ima 13 odbornikov, nasprotniki 4.

d Občinske volitve v Kočevju so se vršile preteklo nedeljo. Naši so dobili 3 odbornike, radikali 11, Nemci 9, žerjavovci 2.

d Razbit shod. Društvo hišnih najemnikov v Ljubljani je za preteklo nedeljo sklicalo shod, da protestira proti novemu stanovanjskemu zakonu. Shod pa se je moral takoj v začetku zaključiti, ker so prišli v dvorano tudi socialisti ter so s hrupom shod onemogočili. Hišni najemni-

ki pa pravijo, da bodo vseeno še zborovali.

d Koledar naše Kmetске zveze za leto 1928. je izšel. Te dni ga pošljemo zaupnikom, da ga razprodajo. Kdor bi ga hotel sam naročiti, naj piše na naslov: Jugoslovanska Kmetška zveza, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana. Koledar je izredno bogate vsebine. Vsak kmet ga mora kupiti!

d Otrokova povest. Rahlo je potrkalo na vrata. »Naprej.« Čisto malo se odpro vrata, toliko da se splazi skozi drobna, blede deklica, morda devetih let. Dvoje velikih oči je otožno zrlo izpod povešenih trepalnic in glas je bil tako tihih rahel, da bi pri prvem dihu ugasnil. »Gospod, prosim, če bi nam kupili malo rož za na grob starega očeta.« »Kje pa imaš mamo?« »Je šla prosit, da nam bo danes kaj skuhal.« »Kje pa očeta?« »Doma so bolni, že en mesec so brez službe.« »Kje pa stanujete?« »Na cesti pred šolo v P., ker smo morali iz stanovanja. Ata so naredili majhno barakico ter jo pokrili s papirjem.« »Kaj pa, kadar je dež?« »Name kaplja, ker ležim pri nogah mame in malega brata. Pet nas spi na dveh posteljah.« »Koliko pa vas je?« »Sedem otrok, pa starejša sestra hodi že v tovarno.« »Kako pa ti je ime?« »Helena.« »Pa ti doma tudi pravijo Helena?« »Ne, Lena me kličejo.« »Pa si res kaj lena?« Čisto nalahno se je nasmehnila, kakor bi se ukradel solnčni žarek skozi goste oblake in zopet izginil. — Peljal sem jo na trg v rožni vrt, v katerega se dan pred vsemi svetmi izpremeni Vodnikov trg. »Kakšne rože bi pa rada?« »Venec pa malo belih rož.« Pa sva kupila. »Svečice bo pa mama prinesla,« je objela venec in bele krizanteme. Drugi solnčni žarek se je posvetil v njenih očeh in zopet takoj ugasnil. Morda ji tisti dan ni več posijal, čeprav je tako lepo sijalo solnce.

d Priznavajo, a so nepopoljšljivi. »Slovenski narod« v št. 247 piše: »Številne zakonske ločitve v Ameriki imajo — tudi slabe posledice. V devetih državah Severne Amerike je 20.000 otrok v sirotišnicah in zavetiščih. Le 5 odstotkov te dece nima roditeljev, 30 odstotkov ima samo mater ali samo očeta, dočim je 65 odstotkov otrok, ki jim žive starši, a so ločeni. To so sadovi razporok!« — Tako poroča torej »Slovenski narod«, glasilo tiste stranke, ki po svojem programu razporoki in nje kvarnim posledicam za družinsko življenje ni nasprotna.

d Trgovskemu listu v album. Trgovski list, ki hoče in mora biti nepristransko glasilo slovenskih trgovcev, se v zadnjem času z vso silo žene za žerjavovsko trgovsko listo, ki je bila razveljavljena. Na drugi strani mu ni všeč, da so tudi naše zadruge dobile mesto v trgovski zbornici. In Trgovski list se poteguje za žerjavovska načela z geslom: proč s politiko iz našega gospodarstva. Tu se vse neha. Ali nimajo trgovci in obrtniki, ki niso žerjavovskih gospodarskih načel, prav tako pravico postaviti kandidatne liste kot žerjavovci. Če se ti žerjavovci skrivajo pod plašč trgovskih gremijev, niso zato prav nič manj žerjavovci in svojih žerjavovskih manir tudi nič ne prikrivajo. In zadruga! Ko ne bi bilo zadrug, bi naši trgovci morali vso

dobo po vojni vse drugačne obresti plačevati za kredite, kot so jih. Poglejte na Hrvaško. Kdo torej bolj zasluži priti v trgovsko zbornico: zadruga ali zagrizeni pristaši stranke, ki je zakrivila stomilijonske bančne polome v Sloveniji. Trgovski list, če hoče resno zastopati trgovce — in tega namena mu ne moremo odrekati — naj bo vesel, da se Slovenija čisti tiste stranke, ki je povzročila v prvi vrsti trgovskemu stanu tako ogromno škodo, in to ne po nesreči. Ali mar hoče Trgovski list, da ne bo več glasilo trgovcev, ki niso žerjavovskih »gospodarskih« načel?

d »Nikakva tajna nije više, da su Slovenci u Jugoslaviji medju najvećim pijanicama.« To je zapisano v okrožnici, ki jo daje Jugoslovanski savez trezvenosti v Zagrebu vsem časopisom v ponatis. Na eni strani je to žalostno spričevalo za naše ljudi, na drugi strani pa zelo dvomimo, če je zmerjanje uspešen način protialkoholnega dela.

d Z ozirom na svoječasno opozorilo, da je okrajna cesta Gornjigrad—Nova šifla—Kamnik vsled poplave močno poškodovana in vez pretrgana, se objavlja, da je cesta za promet z vozili zopet uporabna.

d Poljedelcem kranjskega okraja na znanje. Jugočeška tovarna v Kranju je do sedaj plačevala tovarniški krompir po 70 par. Na posredovanje poslanca Brodarja je g. ravnatelj pristal, da ga bo od sedaj naprej plačeval po 75 par za kilogram. Onim pa, ki so ga že pripeljali in se jim plačal po 70 par, naj se čim prej v tovarni zglašijo, da se jim po 5 par na kg še doplača. Krompirjeve odpadke dobijo oni, ki so pripeljali krompir v tovarno, zastonj.

d Umrl je 29. okt. v Krškem ondotni okrajni glavar g. Pavel Svetec. Truplo so prepeljali v Litijo, kjer je bil pokopan.

d Umrl je v Naklem pri Kranju brzojavni mojster v pokouju g. Ivan Aljančič, oče obeh frančiškanov p. Stanko in p. Jožefa. Truplo so prepeljali v Ljubljano.

d Požar. Pretekli četrtek je nastal ogenj pri kočarju Ivanu Ribiču v Gor. Karteljevem pri Mirni peči. Zgorela mu je hiša in kozolec ter nekaj pohištva, perila in živil. Škode je 25.000 Din. Zavarovan ni bil. Požar je zanetil domači fant, ki se je igral z užigalicami. Gasilno društvo iz Mirne peči je ogenj omejilo.

d Požar. V torek ob 3. pop. je nastal ogenj pri posestniku Alojziju Cencelj v Zg. Motniku, ki mu je vpepelil velik kozolec in hlev z gospodarskim poslopjem, na katerem je bilo polno sena in slame, ki je popolnoma uničeno. Takoj na mesto nesreče došli sosedom in požarni brambi iz Motnika se je posrečilo, da so še o pravem času rešili živino iz hleva in stroje iz gospodarskega poslopja.

d Požar v graščini Gablje. V gospodarskem poslopiju graščine Gablje pri Trzinu je nastal dne 26. t. m. okrog 10 dop. požar. Gasilno društvo iz Trzina je pohitelo k požaru in začelo z gašenjem. S pomočjo velike brizgalne in na pomoč prihitelih vaščanov iz Trzina in Loke se je ogenj v najkrajšem času popolnoma ugasnil. Tako je ostalo poslopje, obširni hlevi z vso klajo in skednji z raznimi stroji obvarovani. Graščina je obvarovana velike škode, zavarovalnici »Jugoslavije« pa je prihranjenega četrt milijona dinarjev.

d Voz se je prevrnil v strugo. Pretekli petek zvečer se je ponesrečil gosp. Jurij Zaveršnik, posestnik in gostilničar v Št. Petru v Savinjski dolini, na poti iz Hrastrnika domov. Vozili so se on, hlapec in sestrična na visoko s slamo naloženem vozu. V temi se je prevrnil voz s konji vred v strugo Reke (malo pod gostilno pri Vrbanu). Gospodar je obležal s prebito lobanjo, sestrična je dobila lahne poškodbe, hlapec je ostal nepoškodovan.

d Smrtonosna zabava. Med Hočami in Slivnico se je preteklo sredo ob cesti igralo več otrok, ki so se zabavali zlasti na ta način, da so skakali pred drvečimi avtomobili. Eden od dečkov je to igro drago plačal. Ko je privozil neki osební avto v smeri od Slivnice, je skušal pred njim preskočiti cesto, toda bil je prepočasn, blatobran avtomobila ga je zadel v glavo ter mu jo zdrobil. Obležal je na mestu mrtev.

d Z nožem se je zabodel. Pretekli petek se je v Št. Lju v dušni zmedenosti s kuhinjskim nožem zabodel v srce bivši gostilničar v Ceršelu Štefan Vavpotič star. Trpel je že mnogo let na hudi pljučni in srčni bolezni.

d Rop v Kranju. Dne 25. oktobra ob polosmih zvečer je v Kranju v bližini kolodvora neki okoli 18 let star možki napadel soprogo uradnika v avstrijskem notranjem ministrstvu na Dunaju ter ji siloma izpod pazdube potegnil baržunasto ročno torbico z vsebino 1800 Din, 1 bankovec za 100 avstrijskih šilingov in eno damsko zlato uro, nakar je pobegnil.

d Znanega Strgarja, ki je svoj čas kradel suknje po ljubljanskih šolah in ki je pozneje ušel iz zapora ter zopet izvršil celo vrsto vlomov v ljubljanski okolici, so zopet prijeli ter ga zdaj nekoliko varneje zaprli. Dobil bo precej, tako da bo za nekaj let mir pred njim.

d Umor in poizkusen samoumor. Ljubljane, 25 letni Oskar Kastelic je v Zagorju v neki gostilni ustrelil svoje dekle, 24 letno natakario Ivanko Kleinovo iz Kranja do mrtvega, nato pa še samega sebe, pa je ostal še živ ter so ga prepeljali v ljubljansko bolnico. Vzrok zločina še ni znan. Mladi ljudje zaidejo v slabo družino, versko življenje ugasne v njih — greh pa resnične sreče nikdar ne nadomesti, temveč jo pokoplje, in tako je tak konec ne sicer opravičljiv, pač pa razumljiv.

d Alkohol — morilec. V Gregoveih v bizeljski občini so fantje skrivaj pili v zidanicah svojih očetov. Domov grede so bili malo nadejani ter se sporekli samo zato, ker je eden od njih pred svojim domom zaukal. V boju pa jo je dobil Jože Kunst z nožem v prsa od svojega prijatelja. Kunst je v par urah izdihnil, morilec pa se je sam javil sodišču. Kdaj bodo fantje rajše šli v organizacijo, kjer profitirajo na pameti in značaju, kot pa v vinske hramove, kjer izgubljajo pamet, poštenost, denar in življenje. Starši — vse je odvisno od vzgoje.

d Še alkohol — morilec. 65 letni Znidarskič je prišel k Antonu Vahčiču na Vidmu, kjer je dobil prenočišče. Ko je lezel v hlevu po stopnicah, je omahnil, padel na tla in obležal mrtev. Bil je nekoliko vinjen.

d In še tretjič: alkohol morilec. Kočarjeva Frančiška, žena premožnega in uglednega posestnika v Golishah pri Krenicah je bila udana pijači. Te dni se je tako napila žganja, da jo je alkohol zadušil ter je obležala mrtva med posteljo in skrinjo. Zapušča dva nedorasla otročka. Nesrečni mož je od žalosti noč pred pogrebom izginil.

d Uboj. V nedeljo je šel okrog osmih zvečer Franc Urbanč, kočarja sin v Župeči vasi k pevskim vajam v Cerklje. Spotoma ga je nenadoma napadel neki pretepač iz Župeče vasi in mu zabodel nož v trebuh. Še tekom noči so Urbanča pripeljali v brežiško bolnico, kjer pa je v torek vsled zadobljene poškodbe umrl.

d 80 letna žena umorjena. 80 letna gostilničarka in posestnica Cecilija Ivačič v Stari vasi pri Vidmu je živela sama v hiši, ki se nahaja sredi vasi. V zadnjih dneh je prodala letošnji vinski pridelek ter je imela doma okrog 4000 Din gotovine. Ta denar je dal povod doslej neznanemu roparju in ubijalcu, da je v noči od srede na četrtek vlomil v hišo ter je v postelji se nahajajočo Cecilijo Ivačič ubil na ta način, da si je z veliko, domačo sekiro-drvarnico razsekjal glavo tako, da je bila na mestu mrtva. Nato je prebrskal vse omare ter svo gotovino odnesel. Orožništvo je takoj prišlo na lice mesta ter nekega sumljivega možkega domačina zaprl. Iz Ljubljane došli detektiv s policijskim psom pa ni imel uspeha, ker je ljudska radovednost tekom dneva zbrisala vse sveže sledove.

d Uboj v Majšperku pri Ptuj. Pri stavbni tvrdki A. Treo in M. Macum iz Ptuja sta bila zaposlena kot zidarska vajenca 19 letna Mihael Muhič, doma iz Zabocev, in neki R. iz Grajene. Oba sta bila zadnji čas zaposlena pri obnavljanju cerkve v Majšperku. Pretekli petek zvečer so pri nekem posestniku obrezovali repo, kjer je prišlo skupaj več fantov in deklet, med temi Muhič in R. Ko se je Mihael Muhič vračal domov, ga je napadel, ne da bi se bila poprej prepirala, imenovani R. in ga z nožem zabodel v levo stran prsi ravno pod srce, vsled česar se je Muhič zgrudil ter je vsled notranje izkrvavitve tekom ene ure umrl. Ubijalca R. je žandarmerija aretirala in ga izročila v zapore okrajnega sodišča v Ptuj.

d Kdor ga vidi, naj ga prime. V petek minulega meseca je prišel neki raztrgan fant k posestniku Janezu Martincu v Rudnik pri Ljubljani. Sprejel ga je, da bi pomagal delati. V noči od sobote na nedeljo je pa bil ukraden velik zimski suknjič domačemu sinu, takoj drugo noč pa vsa vrtna obleka, srajca, čevlje, klobuk, ura in denarnica. Okradeni ima škode nad 1000 Din. Toda fanta ni bilo več, pač pa so zjutraj v hlevu našli njegovo raztrgano obleko. Kakor je fant povedal, je doma od Novega mesta, star okrog 17 let; ime mu je Tonček in ima svitile lase. Obleka je temnosiva, klobuk siv, srajca ima pa široke rjave črte. Obleka mu je prevelika, ker je fant majhen in slaboten. Kdor bi fanta kje videl, naj sporoči bližnji orožniški postaji.

d Izgubila je na svinjskem sejmu v Novem mestu dne 25. oktobra t. l. Franči-

ška Križman, vdova iz Čateža št. 8, p. Struge pri Dobropoljah, usnjeno denarnico s 8325 dinarji; reva si je želela kupiti kravico. Usmiljeni človek, ki bi bil našel, naj si za nagrado obdrži 10%, drugo naj bi poslal na zgorajšnji naslov. Naj mu Bog tisočkrat povrne.

d Koliko je židov v Zagrebu. V Zagrebu je 2758 židov, med temi je 258 takozvanih prostih poklicev t. j. advokatov, zdravnikov, inženjerjev itd. in 586 trgovcev.

d Umrli je v Nizzi na operaciji črnogorska princezinja Vera, teta našega kralja in hči bivšega črnogorskega kralja Nikole. Stara je bila 40 let in neomožena.

d Načrt za atentat na našega kralja. Londonski časopisi so prinesli poročilo, da se je odkril načrt macedonskih komitov, da izvrše napad na našega kralja, na našega poslanika v Parizu, v Berlinu in Atenah.

d Novi napadi na municijska skladišča. Pri Požarevcu stoji na nekem griču municijsko skladišče. Koncem preteklega meseca so se hotele neko noč tri osebe približati skladišču. Ker je straža takoj streljala, so izginile v temi, par dni pozneje pa se je zopet skušalo priplaziti blizu 5 oseb. Med stražo in temi osebami se je začelo streljanje, pa so neznanci kmalu izginili.

d Kolodvorska restavracija v Zagrebu je ena najbolj obiskanih. Ker je dosedajni restavrator plačeval letno je okrog 50.000 Din najemnine, je ministrstvo razpisalo novo dražbo. Najvišjo ponudbo je stavil neki Slovenec, letno 1.207.000 Din, torej približno 24 krat več kot dosedaj. Ministrstvo pa ponudbe ni sprejelo in je razpisalo novo dražbo.

d Železniški most se je podrl. Preteklo sredo je vozil tovorni vlak na progi Sarajevo—Mostar. Ko je peljal čez neki most, ki veže brežini globokega prepada, se je pri nekem vozu zlomila os. Voz je skočil s tira, potegnili za sabo še šest drugih voz — naloženi so bili s premogom — ki so udarili ob stranico mostu. Ker je bil most še v popravilu, se je podrl in cel vlak je zletel v prepad. Dva sprevodnika sta bila mrtva, kurjač težko ranjen, strojevodja pa je v zadnjem trenutku skočil z lokomotive ter se rešil. Škoda je zelo velika.

d Živa baklja. 19 letna Cvetka Milavčević v Mostaru se je po nesreči polila z bencinom, ki se je vžgal. Naenkrat je bila vsa v plamenu in je izgledala kot živa baklja. Ljudje so ji prihiteli na pomoč, pa je bilo že prekasno. Prepeljali so jo v bolnico, kjer je v težkih bolečinah umrla.

d Lastnega sina umoril. Pred okrožnim sodiščem v Mostaru se je vršila te dni razprava proti 56 letnemu Ibri Jagriču. Obtožen je bil, da je umoril svojega lastnega sina. Jagrič se je zagovarjal, da je to storil v obrambo svojega življenja, češ da ga je sin napadel s sekuro. Priče pa so to odločno zanikale. Sodišče je Jagriča obsodilo na smrt na vešalih. Jagrič je obsodbo mirno sprejel in samo rekel: Neka!

>Ti, ali veš, da imamo v slovenskem jeziku besedo, ki se vedno napačno piše? >Katera beseda pa naj bi bila taka? >Beseda — napačno.<

Parnik se potopil.

25. oktobra je odplul iz pristanišča Bahia v Braziliji (to je država v južni Ameriki) italijanski parnik »Principessa Mafalda«. Kmalu, ko je izvozil na odprto morje, se je menda strl lomilec valov, vsled česar je voda stisnila obojno dno ladje, udrila v spodnje prostore, prišla do kotla, ki je z močnim pokom eksplodiral in ladja se je začela potapljati. V 5 urah se je pogreznila.

Na ladji je bilo vsega skup okrog 1000 potnikov in 230 ladijskih uslužbencev. Ko se je kotel razletel, je nastala na ladji strahotna zmešnjava. Potniki, ki so ravno sedeli pri obedu, so prestrašeni hiteli na krov. Moštvo, ki bi moralo vztrajati na svojih mestih ter organizirati hitro in pravilno reševanje, je popolnoma izgubilo svoje glave. Začel se je srditi boj vsakega z vsemi za rešilno čolno in pasove. Ker je bila ladja še v bližini obale, so kmalu prihiteli druge ladje, ki so vodile rešilno delo. Ogromno število potnikov se je rešilo, vendar jih bo morda kakih 300, ki so našli svojo smrt v valovih, dočim je del moštva bil ubit, ko se je razletel kotel.

Po morju je plavalo nebroj ljudi, ki so kričali in klicali na pomoč. Morski volkovi, ki so takoj zavohali bogat plen, so se kmalu zbrali okrog potapljalajoče se ladje ter mrevarili plavalajoče potnike, morje se je rdečilo od krvi, obupni kriki so pregluševali šumenje valov, ki jih je povzročila eksplozija kotla in potapljanje ogromne ladje. Bil je živ pekel, ki je plaval po morju ter se naposled pogreznil v globino. Med rešenimi potniki je tudi 88 Jugoslovanov. Kapitan ladje je utonil, z njim 14 častnikov.

Prègnani kralj se bori za prestol.

Borba za kraljevi prestol se nadaljuje. Sosedna Romunija preživlja težke dneve. Bije se velik notranji boj proti sedanjemu vladnemu režimu in za izgnanega princa Karla. Na eni strani bije borbo ministrski predsednik velebankir Bratianu, ki ima v rokah ves vladni aparat in oboroženo silo ter tudi navidežno večino v parlamentu, ki jo je pri volitvah od ljudstva izsilil, na drugi strani pa stoji romunski narod pod vodstvom kmetijske stranke. Temu se je pridružila tudi kraljica vdova. Bratianu hoče z vsemi sredstvi preprečiti povratek preganega princa Karla. Njemu je seveda veliko lažje vladati s 6 letnim kraljem Mihaelom, ker je tako on dejanski vladar. Zato je postal v boju za svojo oblast skrajno brezobziren. Vpeljal je najstrožjo cenzuro, vsa vladna poslopja je zasedel z do zob oboroženim vojaštvom, vsako gibanje nasprotnih strank je zatrl in dal je zapreti mnogo Karlovih pristašev. Karlu in kraljici vdovi pa je zagrozil, da bo odstavljal dinastijo, če bi se Karl skušal vrniti. Karlovi pristaši pa tudi ne mirujejo. V parlamentu je vlado zelo ostro napadel vodja

kmetijske stranke Maniu, ki je šibal Bratianova nasilstva in si toplo zavzemal za Karla. Po več mestih pa so se vršile velike manifestacije za Karla. Ker je proti njim nastopilo vojaštvo, je v nekaterih krajih prišlo do hudih nemirov.

Kaj pravi bivši prestolonaslednik Karl? Romunski princ Karl, ki živi v Parizu, je dal javnosti izjavo, v kateri trdi, da se ne mara mešati v notranje razmere Romunije. Toda klicu romunskega naroda da se pa ne bo odtegoval. Že tri mesece ga prosijo voditelji romunskih strank, zlasti kmetijske, naj pride in zasede očetov kraljevi prestol. Tri mesece je to odklanjal, sedaj pa je poslal po uradniku Manoilescu romunskemu narodu svoj odgovor. Toda njegovega odposlanca je dal Bratianu aretirati in ga je postavil pred vojno sodišče. Ostro je obsodil Karl, ki upa, da je njegov čas prišel, nasilne ukrepe Bratianove, ki so takšni, da se vidi, da hoče Bratianu zadušiti narodno voljo. Mi le želimo, da se sosedna Romunija čim prej pomiri. To bi se pa zgodilo le tedaj, če se da narodu možnost, da sam svobodno odloči, koga hoče za svojega vladarja, ali preganega princa Karla ali pa sedanjega kralja 6-letnega Mihaela, ki je sin Karlov. Z vojaškimi sodišči in bajoneti pa se tudi volje romunskega naroda ne bo dalo dolgo zatirati.

Zob za zob.

Razburjenje radi umora albanskega poslanika v severni Albaniji. Med severnimi albanskimi plemeni se razburjenje vsled umora Cena bega, ki je bil tam zelo priljubljen, še ni poglobilo. Nemire, ki so izbruhnili po umoru, je Ahmed Zogu z vojaštvom komaj zatrl. V nevarnosti pa je sedaj on sam. V Albaniji je namreč še zelo razširjena krvna osveta. Če se nad kom izvrši kak zločin, tedaj sorodniki po zločinu oškodovanega toliko časa zasledujejo zločinca, da zločin maščujejo po pravilu zob za zob, to se pravi, umor za umorom morilecu. Umrjeni poslanik Cena beg pa ima štiri brate. Ti so sklenili, da hočejo izvršiti krvno osvetlo nad albanskim vladarjem Ahmedom Zogujem, ki ga dolžijo, da je umor naročil. Zogu sedaj ne bo imel mirnega življenja.

Albansko armado vodijo italijanski častniki. Ahmed Zogu bo polagoma spravil Albanijo čisto v italijanske roke. Skoro vsi častniki v albanski armadi so Italijani in zadnje mesece je ponovno sprejel v službo 70 italijanskih častnikov. Razen tega pa se po albanskih mestih ustanovljajo tudi fašistovske organizacije. Albansko ljudstvo je radi tega zelo razburjeno, ker prav nič ne mara za vsiljeno mu italijansko gospodarstvo.

★

Atentat na predsednika grške države. Grčija je tudi ena tistih nesrečnih držav, kjer se vrše neprestani krvavi boji za oblast. Komaj se ena vlada dobro usidra, že pridejo drugi, ki ministre kar enostavno vtaknejo v ječo in sami primejo za vladno krmilo. Če pa tega ne morejo, pa pošiljajo za voditelji vlade atentatorje, ki naj jim pomagajo na drugi svet. Prednik sedanje ga predsednika grške republike Pangalos

PO DOMOVINI

SREBRNI JUBILEJ

g. župnika in duh. svetnika Ant. Lesjaka
v št. Jerneju.

Ni malenkost pastirovati v tako obširni župniji kakor je šentjernejska, celih 25 let. Jubilant je skozi dolgo vrsto let vodil posojilnico, ki je ena največjih na deželi, brezhibno, brez pomočnika in celo brezplačno, postavil in prenovil je celo vrsto župnijskih in gospodarskih poslopij brez vsake konkurenčne obravnave, napravil električno centralo z razsvetljavo in modernim mlinom na električni pogon, ki danes predstavlja milijonske vrednosti in to na lastni riziko. Omenimo še velike poprave pri farni cerkvi, nabava različnega cerkvenega inventarja in 4 novih zvonov pri farni cerkvi, kar ni bilo tako lahko kot drugod, če pomislimo, da ima fara še 13 podružnic, pri katerih je bilo istotako treba nabaviti zvonove. Postavil je društveno dvorano in sam naredil načrt zanjo. Bil je skoro vso dobo v občinskem odboru, pri cestnem odboru kot virilist, v odboru krajnega šolskega sveta, član komisije za odmero dohodninskega davka in pri vsem tem ogromnem delu, ki ga je imel v pisarni, je marljivo zbiral gradivo za zgodovino šentjernejske fare, ki je izšla za njegov jubilej. Spominjajoč se velikih zaslug, so mu na predvečer srebrnega jubileja dne 18. oktobra naredile katoliške organizacije podoknico. Najlepši dokaz, da se ljudstvo zaveda, kdo je njegov dobrotnik, pa je bila polna cerkev faranov, dasi je bil delavnik. 70 letnemu jubilarju, ki pa je še prav mladeniško čil in krepak, daj Bog dotakati med nami — še — zlat jubilej!

MEDIJA-IZLAKE

Nadi naših kmetovalcev — hmelja — se obeta slaba prihodnost. Brezvestni prekupeci tlačijo njegovo ceno, a sosodje-hmeljarji ga skušajo razviti kot slabo, manjvredno blago. Vendar naj se

je sicer še vedno v ječi, a ima prijatelje, ki se z vso silo trudijo, da sedanjega predsednika Konduriotisa pošljejo v ječo, ali pa tudi na drugi svet in Pangalosa zopet pokličejo k vladni mizi. Ni dolgo, kar smo čuli o zaroti zoper sedanjega predsednika, ki pa so jo pravočasno razkrili in nekaj zaročnikov zaprli. V nedeljo 30. septembra pa bi bil predsednik kmalu na ulici glavnega mesta — Aten — izgubil življenje. Ko se je peljal na kongres grških županov, je nenadoma skočil proti avtomobilu neki moški in ustrelil. Strel pa je razbil le šipo na avtomobilu, ni pa zadell predsednika. Le drobci razbite šipe so ranili predsednika, tako da se je moral s krvavim obrazom odpeljati v bolnico. Napadalca so takoj prijeli in ga je policija komaj rešila pred razjarjeno množico, ki ga je hotela ubiti. Izjavil je, da je komunist, ni pa hotel povedati, kdo ga je naročil. Domnevajo pa, da je bil v službi Pangalosovih prijatelj. Kakor obsojamo vsako nasilje, obsojamo tudi ta napad. Grškemu ljudstvu pa takšni atentati ne bodo koristili. Kolikor je bilo zadnja leta vlad v Grčiji, so vladale brez volje ljudstva, ki mu oblastniki ne dajo prilike, da bi v svobodnih volitvah povedalo, komu zaupa.

naši hmeljarji pomirijo. Predvsem naj opuste tisto pretirano ponujanje hmelja, da si tako sami ne bodo kvarili cen. Merodajni činitelji pa naj ukrepejo potrebno, da se naš hmelj kemično-strokovno preizkusi in tako ugotovi njegova kakovost.

Z odhajajočo jesenjo ponehava poljsko delo, pričinja se pa bolj živahno društveno življenje. Do dim prosvetno društvo ne kaže posebnega življenja, pa toliko bolj deluje naš Orel. Vprizoril bo v nedeljo dne 30. t. m. zanimivo igro »Lovski tat«. Igra je zelo lepa in mestoma zelo dramatična. Vabimo vse prijatelje lepe in plemenite zabave, da se je v obilnem številu udeležite.

SODRAŽICA.

Občinske volitve se bodo vršile dne 27. novembra. Imeli bomo štiri podobčinske liste, katere so vse naše SLS. Potem je lista SDS, za njo lista nekakega Ambroziča ter, če bo nabranih dovolj podpisov za kandidatno listo, še sedma, o kateri spominjamo sledeče: Zopet sila na površje nekdo, ki bi rad zapuševal nad občani, dasi je popolnoma onemogočen. Ker mu ni bilo dano uspeti, da bi bil sprejet na katerikoli od sedaj vloženih kandidatnih list, je s težavo pod drugim imenom izposloval, da se je začelo z nabiranjem podpisov na sedmi kandidatni listi. Se dobi še nekaj ljudi, ki slepo verjamejo sladkim besedam.

Ah se je pa kaj napravilo v prejšnji dolgotrajni dobi? Edin spomin, je ostal napis nekje na podrti cestni škarp, pa še isti se nahaja sedaj pred razpadom.

Ozrmo se pa v zadnje triletno dobo delovanja sedanjega občinskega odbora.

Za danes naj zadostuje le o občinskem lovu. Lov občine Sodražica je bil oddan prej za dolgo dobo za ceno 300 Din na leto. Pred tremi leti je novoizvoljeni obč. odbor, ki obstoji še sedaj, uvidel škodo, katero trpi občina, ter je napel vse moči, da se zakup lova odda za vredno ceno. Pri dražbi oddaje obč. lova, ki se je vršila v začetku leta 1924, se je doseglo, da se je občinski lov oddal za pet let v najem, in to vsako leto za ceno 28.000 Din. V teku petih let bo občina prejela od zakupnika lova vsoto 115.000 Din. Kolika razlika primerjaje k prejšnji zakupnini v znesku 1500 dinarjev. Ta denar se zdaj vsako leto razdeli po enakih delih štirim občinam v občini, da razpolagajo z njim za svoje gospodarske namene. Proti temu odločenemu nastopu, za katerega so se zavzeli in tudi dosegli uspeh preidni močje po spodbudi točasnega župana, se je mnogo nasprotovalo od nekakega ljudskega prijatelja, ki bi silno rad dosegel, da bi prejšnji lovski zakupnik še nadalje uhljal naš lov za prejšnjo ceno.

Ah ni to velike vrednosti za nas še itak obremenjene kmete in obrtnike, ker nimamo še dve leti naložene nobene občinske doliade na direktni davek? Redke so občine, da bi se zamogle ponazeti s podobnim dejstvom. Čemu iskati vir dohodkov pri težkih obč. nakladah, kakršne so obstojale prejšnjo dobo, dasi je bil občinski lov iste vrednosti, kot je danes.

Volivcem obč. odbora naj velja sledeče opozorilo: Pazite, komu boste izročili občinsko poslovanje. Najemnika obč. lova bo potekla v teku dveh let; takrat se bo lov zopet oddal v najem. Veliko bo dvismo od tega, kakšen občinski odbor bomo sedaj izročili.

DOBREPOLJE.

27. novembra 1927 se bodo vršile pri nas občinske volitve. Še nikoli niso bile politične strasti tako razpaljene, kot so sedaj. Nasprotniki hočejo na vsak način dobiti občino v svoje roke. Namen, ki ga imajo pri tem, je našim pristajem vsem znan, zato je tudi čas, da bi prišle občine v nasprotno roko, tako daleč, da najbrže sploh ne pridejo. V liberalnih vrstah bi bilo treba več resnosti, manj intrig in sleparij, manj laži in nepoštenosti ter manj osebnega koristolovstva. To je pa težko, kajne; zakaj, če bi se mogli po tem ravnati, ne bi bili več naši nasprotniki, ampak bi odobravalj naše delo in bi držali z nami. Vemo, da ne boste nikdar vsi naši, vemo po tudi, da se jih je že veliko povrnilo iz vaših vrst v naše in da se bo še marsikakšen povrnil. Zato je tudi pri teh predstojnih volitvah nimamo bojati, da ne bi zmagali tako, kot smo vedno in kot se poštenim Dobrepoljcem spodobi.

BOSILJIVA LOKA PRI OSILNICI.

(Nenadna smrt.) Dne 17. okt. zjutraj se je raznesla po naši vasi in po celi fari pretresljiva novica: Anton Stimec iz Mirtoviča št. 4, po dom. Mihelik, je umrl od kapi zadet. Bil je zelo skiten gospodar, varčen in trezen. Kupil si je hišo v Medjimurju z namenom, da odpre trgovino in se je pripravljal, da se z družino od nas preseli. Kot invalid je pa od vojne nosil v sebi kal boleznih in čutil se je zadnje čase nekam slabega. V svoji slabosti se v ponedeljek zjutraj 17. oktobra pred hišo vsede na voz, da se odpelje k zdravniku; pa je na vozu omahnil in se preselil na drugi svet. Sredi gospodarskih načrtov ga je prehitela smrt. Pokojni je bil odločen in neustrašen pristaj SLS. Pevci iz Osilnice so mu pred hišo zapeli žalostniko. Svetila mu večna luč!

PAPEŽI PRI OSILNICI.

(Naša šola.) Namostna hiša je torej kupljena za šolo. Veliko je pa ugribanja, kdo je zakrivil stroške komisijalnega ogleda in načrta za novo šolo. Najbolj prav imajo tisti, ki trdijo, da je temu kriva neodločenost občinskih voditeljev, ki so lani celi dan zborovali na Hru mesta, pa nič sklenili. A uvideti bi bili morali, da se to ne sme dalje odlašati, ker je bila šola v gostilni že celih 13 let! To se vidi tudi iz tega, da so ti močje prav radi sklenili poravnavo zaradi očitanih bat in pri teh stroških!

ŠT. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

Pri volitvah v trgovsko in obrtno zbornico se je pokazalo, da so liberalci vseh barv, pa naj bodo to radičevci ali demokrati, edini, kadar se gre v boj proti SLS. Kar iz Novega mesta sta prišla dva agitatorja po glasovnice. Proslavil se je zopet general Vale, ki pa topot ni imel posebne srede, če manj jo bo imel pa v bodoče. Našim pristajem pa kličemo: Svoji k svojim!

Županu Piretu bo tudi kmalu odklenalo. Njegova zvezda gre k zatonu. Škocjan in Bučka nas učita, da ljudje spregledujejo in vedo, kdo je njihov prijatelj.

LUCNE NAD GOR. VASJO.

Letošnje leto smo bili zopet hudo prizadeti po povodnji. Od lanske povodnji razdira pola in cesta, katere smo popravili večinoma s tlako, so sedaj zopet uničena in zopet nas čaka kuluk. — Letina je bila bolj srednja, vendar pa nekoliko boljša od prejšnjih let, ker letos nam vsaj krompirja ne bo primanjkovalo. — Naše društveno življenje dobro napreduje pod novim predsedništvom g. Polancem. Število članov narašča od dne do dne, posebno dobro se pa odvijata dramatični odsek. Le

očno sezono otvori v nedeljo dne 6. novembra ob dveh s prekrasno narodno igro »Naša krič« v štirih dejanjih.

VAČE PRI LITIJU.

Orlovski odsek na Vevčah je vpriporil v nedeljo dne 16. in 23. oktobra veliko Finžgarjevo igro »Razvalina življenja«, ki je prav dobro uspela. Za Božič pa se pripravlja velika in zanimiva božična igra, ki se doslej še ni igrala na nobenem odru. Občinstvo opozarjamo že sedaj, naj ne zamudi prilike in si ogleda igro.

BLAGOVICA.

Slovo g. župnika. Zalostna je bila za našo župnijo nedelja dne 23. oktobra, ko so se od nas poslavljali naš preljubljeni gospod župnik Jožef Hartman. Delovali so med nami z veliko vneto skozi 18 let, veliko so žrtvovali za cerkev kakor tudi za občino, kjer so vodili občinske posle ves čas tukajšnjega bivanja in to vse brezplačno. Bili so tudi dolgo let predsednik kraj. šol. sveta in predsednik posredovalnega urada, kjer so zbravili oziroma poravnali veliko tožb med strankami. Preselili so se v svojo novo župnijo Križe pri Trbiču. Izrekamo vam najiskrejšo zahvalo s željo, da bi tudi na novem mestu Bog obilo blagoslovil Vaše delo, nam pa podelil Vam vrednega naslednika.

REČICA OB SAVINJI.

Ker bode sv. Lenart na nedeljo dne 6. nov., se bo vršil tu v Rečici običajni živinski in kranarski sejem v ponedeljek dne 7. nov. Vabite se torej kupci in prodajalci živine v velikem številu. — Županstvo Rečica.

VRHNIKA.

Opozarjamo na igro »Zmaga ljubezni«, katero priredi orliški krožek na Vrhniki, dne 13. nov. 1927. — V nedeljo dne 30. oktobra je obhajal

slato poroko Luka Drašler, uslužben pri g. graščaku Galle v Bistri pri Borovnici. Oba zlatoporočenca sta še čvrsta. Bog ju živi še nekaj let. — Dne 28. oktobra je obhajal 96. rojstni dan Simon Grampovnik iz Drenovega griča. To je najstarejši človek v naši fari. Bog ga ohrani, da dočaka še 100. rojstni dan.

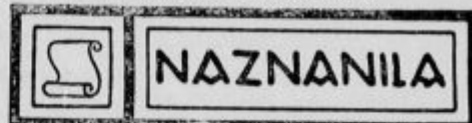
SMARTNO PRI LITIJU.

Policijska ura. Ni vsem po volji delo našega župana, ki hoče red v izpolnjevanju policijskih in taksnih predpisov. Samoodbesebi umevno je, da je njegova dolžnost prestopke naznaniti in kaznovati. Ali so predpisi zato, da se ne izpolnjujejo? Ti njegovi ukrepi so rodili jezo in željo po maščevanju. Šmarski tamburaši so šli v neko županu prijazno gostilno in tam ostali preko policijske ure. Takoj drugi dan je že župan dobil pismo ovadbo s podpisom prisotnega očitveca. Kmalu nato je prejel župan še par drugih ovadb. Ali jih je narekovala nevoščljivost in škodoželjnost, ali skrb za red, ne bomo preiskovali. Župan je kratkoma odatopil vse okrajnemu glavarstvu v nadaljnje poslovanje. Napredek se pozna. Prej nobene kontrole, sedaj se pa kar sami izdajajo in drug drugega kontrolirajo. Županstvo bo zadovoljno, ako bodo drugi pazili na prestopke. Smešna se nam pa zdi grožnja z nekim bojkotom. Le počasi. Vsem takim bi svetovali, naj se vadijo in izračunajo, koliko pristašev jih bo podpiralo, premislijo naj, čegavi pristaši jih podpirajo sedaj. Kaj bi bilo, ako bi jih naši pristaši zapustili in rekli: svoji k svojim. Mi smo pripravljeni na vse in tudi pripravljeni braniti pošteno delo župana. — Možje.

IZ NOVEGA MESTA.

Zidava šole. Prejšnjo sredo je bil razpisan krajevni ogled za zidavo šole in to baje nad sedanjim sejmštem. Znano pa nam je, da je bilo na občinski seji sklenjeno, naj nova šola stoji na pro-

storu med Ferličovo hišo in gimnazijo. Kako je moglo priti do tega, da je bil razpisan ogled za drug prostor, nam je nerazumljivo. Ogled se pa ni vršil iz neznanega razloga. — Ze več let semkaj imamo pri nas obrtno-nadaljevalno šolo. Pouk se je vršil v prostorih sedanje ljudske šole. Ko se je pa letos imel načeti pouk, so dobili učitelji kakor učenci, prostore zaklenjene. Tako se pouk na obrtno-nadaljevalni šoli ne more vršiti. Vprašamo krajevni šolski odbor, kje je vzrok za to?

n Kranjska okolica. Na željo vseh bo ljudski oder v Kranju v nedeljo 6. novembra ob 4 popoldne ponovil pretresljive »Graničarje«. Hrvaške noše, nove kulise, ugodna zveza z vlakom.

n Orlovski odsek Ježica vpriporil v nedeljo 6. novembra ob 3 popoldne igro »Mlinar in njegova hči«.

n Katol. izobraževalno društvo v Trbiču na Dol., odvarja svojo zimsko sezono dne 6. nov. z burko »Moč uniforme« (3 dej. s petjem). Začetek ob 3 popoldne.

n Višnja gora. Kat. slov. izobr. društvo ponovi v nedeljo dne 6. nov. ob treh popoldne predstavo »Dekle z biseri«. Med odmori igra društvena godba.

Dvor pri Polhovem gradu. Dne 6. novembra t. l. odkrijemo spominsko ploščo za padle vojaše v svetovni vojni. Ob 10 se bo vršila slovesna sveta maša z govorom v cerkvi sv. Nikolaja, katero bo daroval voj. kurat g. Bonač iz Ljubljane.

n Trbovlje. Dne 6. t. m. ob 9 dop. se bo vršila v društvenem domu v Trbovljah krajevna skupščina I. del. konzumnega društva z običajnim dnevnim redom. Na skupščino pride odposlanec iz Ljubljane. Vršile se bodo tudi volitve krajevnih zaupnikov. Dividenda (3 odstot. popust) se bo izplačevala v vseh prodajalnah te zadruge začetkom prihodnjega meseca.

n Tamburaške instrumente, poedine, ali celokupni zbor, note, stojala, trzalice, proda Kat. prosv. društvo Groblje, p. Domžale.

9

Razno.

Pasja jetra. Iz pasjih jeter je napravil neki ameriški profesor snov, ki jo prideneš krvi; taka kri se drži celih 24 ur in se ne strdi.

Zidje v Argentini. Do čim se drugim kolonistom v Argentini navadno slabo godi, se je lani naseljenim židom začela sreča takoj smejati. Ne samo, da so si prislužili vse, kar je za življenje potrebno, temveč so si prislužili tudi dosti denarja, so si nabrali živino itd.

Dogovor. Dva prijatelja, ki sta skupaj stanovala, sta sklenila, da ne bosta več pila alkohola. Samo za slučaj hude obolenosti sta si prihranila steklenico žganja in sta ga shranila v omaro. Čez tri dni je dejal eden: »Grozno me je začelo po trebuhu boleti, moral bom napraviti požirek žganja.« — »Prepozen si!« mu je dejal tovariš, »jaz sem bil včeraj ves dan bolan in sem vse popil.«

Hrbtenica. V šoli so pisali nalogo. Opisati so morali človekovo telo. O hrbtnici je zapisala ne-

Slavko Savinšek:

V goliških plazovih

Povest z gorenjskih planin

Posebno hudo so pestili Jermana in Hribarjeve. Čeprav je bil Razingarjev Tine s pričami dokazal svojo nedolžnost in je Mana še vedno ležala bolna, so Jermanu dan za dnem tiščali financarji v hišo ali se ob patroliranju mimogrede oglasili. Stari Jerman je stiskal pesti in klet sam med seboj že, ko je financarje zagledal od daleč. Tine pa mu sploh ni smel pred oči. In čim bolj je klicala Mana v vročici Tinovo ime, čimvečkrat je brat njen Miha pripovedoval Tinu, da se bo Mani od same ljubezni še zmešalo, tem manj si je upal Tine blizu Jermanove hiše, ker je vedel, da ima stari trdo pest in mu pride prav oklešček ali ročica, ali karoli ima ravno v rokah, če ga popade bez in mu jeza bledico požene v lice. Da je Jerman nanj ves divji, ker mu je, bajtarjev sin, zmešal edino hčer, je vedel Tine predobro; zato je samo temtertje po Mihi poslal Mani pozdrave in sporočilo, da vedno nanjo misli, in naj bo pametna ter kmalu ozdravi.

K Hribarjevem pa je silil vsak dan znova financar Ivan. Koj drugi dan po spopadu s tihotapci je bil že zarana gori in z njim tovariš Stanko ter pričel znova brskati po hiši za tihotapčevo sledjo. Obrnil je vse od podstrešja do kleti, v lopi, šupi in hlevu je vse preataknil, in skednju je dal razmetati vse seno in vse otepe prevaliti. Jezilo ga je, ko je tudi drugi dan ravnotako zastoj iskal in stikal, pa ni dobil niti prazne saharinske škatlice niti vžgalice. Oče niso kadili, hla-

pec Janez tudi ne; tedaj je bilo tudi iskanje za papirčki zaman. Zato pa je venomer tiščal v očeta, v mater, v Janeza; posebno pa v Cilko, naj povedo, kdo je bil tihotapec, ki mu je bil ušel in ki se je moral skriti pri njih, ker ga je vendar videl, ko je tekel sem gor in je pes tulil nad njim. Čim bolj so mu oče pravili, da je vendar preiskal takrat vso hišo in da ni tihotapec duh, ampak živ človek iz mesa in kosti, ki ga ni mogoče stlačiti v žep, tem manj si je dal financar dopovedati. Ko pa je bil drugi dan pri preiskavi zopet nad vse siten ter tiščal posebno v Ciliko, je hlapec Janez dregnil v mater in ji zagodrnjal v uho:

»Mat, Cilika ga bode, ne pa tihotapec!«

Sivi, zvesti hlapec je imel bistro oči in kar je Cilikino srce slutilo samo nedoločno, so Janezove skušene oči videle razločno ter so sledile vsakemu pogledu financarjevemu, vsaki kretnji njegovi.

V petek po oni viharji noči popoldne zopet stopi financar v Hribarjevo vežo. Tokrat je sam. A tudi Cilka je sama doma, oče so z Janezom še v njivi, mati so pa šli na fužino. Cilka si je pravkar pripravila v hiši mizo z debelim kocem in si prinesla jerbas svežega perila ter vroče železo, da prične likati, ko potrká financar in vstopi, ne da bi čakal vabila.

»Dober dan, Cilka!«

»Bog daj!« A niti pogleda ga ne, ker ga je že po glasu spoznala.

»Danes si pa slabe volje, Cilka!«

»Pa vendar ne tako, da bi morala biti zato slabe volje.«

Cilka samo skomizgne z ramama. Financar odloži puško in jo postavi v kot ter sede na klop pri mizi.

»Saj smem malo počiti, Cilka, ali ne?«

»Radi mene lahko.«

Cilka prične z likanjem, oči niti ne obrne od ka-

VODICE NAD LJUBLJANO.

Zadnji čas krožijo med občinstvom vesti, da držim podpisani znižane cene v trgovini le začasno kot začetnik in svrhu upeljave. Izjavljam tem potem, da je to podla laž, ki izvira od gotovih ljudi, hoteč s tem škodovati moji trgovini, katerim je ista trn v prti. Cenj. občinstvu naznanjam, da se bom potrudil prodajati vedno po najnižjih dnevnih cenah in zadovoljiti ljudi z dobrim blagom in solidno posrežbo. Vsakega posameznika pa prosim, da mi obrekovalca pove, da zamorem proti njemu sodnijsko nastopiti. — Se priporočam Joško Kramar, trgovec, Vodice. 8638

d Zidanje gospodarskih poslopjij v današnji dobi. Današnje čase zidajo po deželi, pa tudi še po mestih razna gospodarska poslopja, ki so zelo draga, a vkljub temu niso zidana modernno po sedanjem času, ter ne odgovarjajo vsem zdravstvenim predpisom, ki so neobhodno potrebni za živino. V svrhu tega sem jaz sestavil nekaj modernih načrtov za gospodarska poslopja in sicer hlev za konje, hlev za govedo, hlev za svinje, hlev za perutnino in zajčjerejo, ter moderna naprava gnojšč in gnojnice. — Vsi ti načrti so za splošno gospodarstvo ter za dosego izboljšanja živinoreje zelo važni in velikega pomena, ter vsakemu, ki si hoče te načrte ogledati, brezplačno pri meni v moji pisarni na vpogled, kjer se dobijo tudi potrebna ustmena pojasnila. Kdor pa hoče imeti iste po pošti, jih dobi po primerno nizki ceni ter naj zahteva cenik vseh načrtov za umno gospodarstvo. Načrti so tako natančno izdelani, da lahko po istih vsak zidar ali mojster izvršuje stavbo. Oglasite se ustmeno ali pismeno na naslov: Košec Dragotin, oblastveno preizkušeni zidarski mojster in stavbeni podjetnik, Šmartno ob Paki (Gorenje 7).

d Pri pokvarjenem želodcu, motenju v črevesju, slabem okusu, glavobolu, mrzlici, zaprtju, bruhanju in driski učinkuje že en kozarec naravne »Franz-Josef«-grenčice zanesljivo, hitro in ugodno. Znameniti strokovni zdravniki izpričujejo, da se »Franz-Josef«-voda za z jedjo in pijačo preobložena prebavila izkaže kot prava dobrot. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 8823

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«!

Pod tujim jarmom.

(Slike iz trpljenja usuznjenih bratov.)

To vemo vsi: Kakršna mladina, tak bo narod. Ko vstopa mladina v življenje, potrebuje nove opore, da izpopolni svoje znanje, pridobljeno v ljudski šoli in utrdi svoj značaj, ki je predpogoj za pošteno življenje in smoteno delovanje. V ta namen so širitelji ljudske prosvete ustanovili prosvetna društva, ki so dvignila slovenski rod do sijajne stopinje kulture in kremenite značajnosti. Tudi na Goriškem in Tržaškem so obstajala že pred vojno prosvetna društva pod imenom izobraževalna društva, bralna društva, čitalnica itd.

Po vojni so vrli kulturni delavci zasnivali leta 1921. v Gorici Prosvetno zvezo, ki je začela z resnim delom za duhovno in kulturno obnovo zasužnjenega naroda. Dočim se društva v Jugoslaviji večinoma bavijo s tem, da nudijo mladini poštene zabave (petje, igre, telovadbo), so prosvetna društva na Primorskem postale prevažne nadaljevalne domače šole, kjer se člani po večini niso zabavali — saj Italija poštene zabave ne pozna in je tudi ne dopusti — temveč učili in vzgajali za domače učitelje in učiteljice, ki bi bili možni voditi in učiti mladine, ko bo divji nacionalizem presegel vsak stik nad izobraženstvom in ljudstvom. Dasi je bila mladina na Goriškem po vojni

podivjana, domovi razrušeni, zemlja razorana, polna granat, duše podminirane po komunizmu, vendar se je posrečilo, da so krščanski prosvetni delavci zanesli misel za pravo prosvetno delo po vsej deželi, pa naj so jim tudi liberalci delali ovire.

Tekom dveletnega dela je zrastle v deželi 160 društev, nad njimi 42 deklških krožkov. Skoro vsaka vas je hotela imeti prosvetno organizacijo. V Gorici se je zbirala mladina na tečaje, poučne sestanke, vaje itd. Maloštevilni inteligenti so žrtvovali vse, da so dan za dnem hodili od vasi do vasi in pripravljali mladino za one dni, ki so grozili, da pridejo in uničijo, kar je božjega in narodnega. Iz dela je vzrasla ponosita organizacija, o kateri bo pisala zgodovina podobno kot o irskih organizacijah, ki so branile križ in dom pred zatiranci in pokončevalci.

Medtem so se zbirali na jugu temni oblaki. V novembru leta 1922. se je skotil iz bivših italijanskih vojakov — arditov — fašizem, ki ga je razpalil bivši socialist, ljudskošolski učitelj Benito Mussolini. Kot nekdanj Hanibal je vdrl z oboroženimi tolkami nad Rim, ustrahoval boječo vladno in kralja ter zavihtel kruti bič nad Italijo in

ŠKOFJA LOKA.

Notarska pisarna se je preselila v sodno poslopje. 8632

ca. Financar pa išče za besedo, ali skoro ne more ujeti prave.

>Lepo vreme imamo, Cilka.<

>Lepo.<

>Zopet molk.

>In noči so tudi jasne in svetle.<

>Ne gledam; ponoči spim.<

>Financar pomolči in pomisli.

>Takele noči niso ugodne tihotapcem.<

>Ne vem.<

>V takile svetli noči bi ga človek vsaj spoznal.<

>Nehajte že vendar enkrat s temi tihotapci. Kaj so meni marik<

>Morda pa le, Bog ve?<

>Počemu neki?<

>I, tako, nalašč.<

Cilka razgrne hodno rjuho in ž njo nadležnega stražnika.

>Sem ti na poti, Cilka?<

>O ne.<

>Zopet molčita.

>Cilka, daj, povej po pravici, ali je bil oni tihotapec zadnjič pri vas, ali ne?<

>Stokrat sem vam že povedal, da ne!<

>Pa vendar, morda radi drugih nisi marala? Da-nes pa sem sam in meni lahko poveš.<

>Vam nimam kaj drugega povedati!<

>Lej, Cilka, prav nikomur ne bom pravil in ne bom te izdal, samo če mi poveš, kdo je bil!<

>Videti bi morala, potem bi lahko povedala.<

>Saj si ga videla, vem; samo tajiš.<

>Kakor bi v steno govoril človek.<

>Da, prav taka si! In vendar vem, da sem na pravi sledi. Povej Cilka, nič se ne zgodi, ne njemu, ne tebi; radi tebe ne!<

Cilka ne odgovori ničesar.

>Sledove njegove sem videl na dvorišču, tamle pred pragom zunaj, čeprav je bila noč. Težki okovani čevlji so se globoko vtisnili v zmočena tla.<

>Saj ste vendar iskali po hiši, pa ga niste dobili. Če bi bil notri, bi Vam ne bil mogel uiti!<

>Ti si ga skrila!<

>I, kam neki? Saj mora biti vendar odrasel človek!<

>Še celo visok in močan fant je bil, Cilka.<

Financar malo pomolči, pa se skloni bliže k Cilki.

>Morda pa zato nečes povedati, ker je tvoj ljubi?<

>Nimam nobenega ljubega!<

>Tega ti ne verjamem. Da se ne bi dobil fant, ki bi ga zmotile te lepe tvoje oči!<

>Sram vas bodi!<

>Čemu? Ali so lepe oči greh? Fantov pa je dovolj na Dobravi in ne bi nikdar ne pogledal nikdo za teboj? Beži, beži!<

>Gledajo že, pa jim nič ne pomaga!<

>Ali nimaš nič srca, Cilka?<

>Imam, pa ne za vsakega!<

>Samo zanj, kajne?<

>Za koga?<

>I, za onega, za tihotapca?<

>Ali ste obsedeni, gospod? plane Cilka in porine vroče železo po mizi, da financar komaj umakne prste in ga železo ne opali.

>Vidiš, v pravo sem zadela! Sicer se ne bi bila tako ujezila!<

>Saj pa tudi silite v človeka in ga trpinčite kakor živino! Ali sem mar vaša, da bi vam morala dajati odgovor? Nikar ne mislite, da smo Dobravke tako zabite, da bi nas lahko vsak škric zvijal in krotinčil!<

ka učenka: »Hrbtenica je kol zadaj za trebuhom. Na enem koncu je glava, na drugem koncu pa sedimo mi.«

Vesten uradnik. V zelo veseli družbi so rekli, da bodo pisali razglednico umrlemu avstr. cesarju Francu Jožefu. In so jo res pisali. Čez par dni je prišla razglednica nazaj na dotično pošto, z opombo uradnikovo: »Naslovljenec umrl, in mu razglednice nismo mogli dostaviti.«

Karakote. Večkrat smo že pisali, da je veliki ruski učenjak Kozlov izkopal v Srednji Aziji znamenitosti iz zgodovine srednjega veka. Odkril nam je na pr. mongolsko mesto Karakoto in je našel tam knjižnico 25.000 knjig, kitajskih, mongolskih, tibetskih itd. Sedaj je našel grob velikega osvoboditelja Džingis-kana, ki je živel v začetku 13. stoletja in kojega čete so pustošile na eni strani kitajske pokrajine, na drugi pa moravske, ogrske in jugoslovanske.

Italijan Pavesi je prehodil 25 km v dveh urah, šestih minutah in sedmih sekundah.

Poklon. »Ti me imaš za popolnega tepeca?« — »Oprost! noben človek ni popoln.«

zlasti nad brezpravnima narodnima manjšinama na Tirolskem in v Primorju.

Domači učitelji.

Po avemariji so dohajali fantje v preprosto društveno sobo. Njihovi sestaniki niso bili navadni zabavni večeri, temveč domača šola. Na mizi je ležala knjižica »Zrnak«. Beseda je dala besedo, nauk je padal za naukom, dejanje se je rodilo iz sklepov. Sto in šestdeset društev je delalo, kot bi čutilo črne dni, ko človek ne more več delati. Vsak izmed teh fantov se je vzgajal pri teh večerih za domačega učitelja, ki je po hišah učil otroke iz knjižice »Kolački«.

Kar je vzela šola, je nudilo društvo. Najboljši izmed članov so se prijavi k izkušnjim. Iz Gorice je prišla komisija, ki je izpraševala, popravljala, dajala navodila in izročala diplome. Na ta način je po vsej deželi nastajalo domače učiteljstvo, ki naj bi nadomestilo izgnane slovenske učeničke. Kdor tega dela ni videl, ga ne more razumeti. Za ognjiščem in ob peči so fantje in dekleta učili mlajše, ki so jim tuji ukradli najlepši biser: materin jezik.

Kar so delali fantje, so z vneto vršila tudi dekleta. Same so se učile iz knjižice »Kadar rože cveto« in zasadile med bodoče trnje nešteto svežih rož zase in za sestre. To delo je bilo podobno ljudski visoki šoli, ki je imela svoje stolice v preprostih društvenih sobah v zadnji gorski vasi.

V večjih krajih, kjer je bil sedež karabinerjev in fašistov, so se v temi plazile okrog društvene hiše temne sence. Prisluš-

kovali so pri oknih, natezali ušesa pri špranjah in rjuli svojo »Glovinezzo«. Večkrat so udrli v društvene sobe, razbili sliko Gregorčiča, Kreka, Mahniča, razmetali knjige in vihteli manganete (korobače).

Ko je nastopila noč, je vas zaspala. Izdajalci Judeži so pa vodili skrivaj karabinerje v hiše društvenih predsednikov. Z divjim krikom so razbijali po vratih, udrli v hišo, kjer so preplašeni otročiči jokaje begali sem ter tja. Vse omare, skrinje in predale so prebrskali. Večkrat so v brezmejnih zlobi podtaknili domačim revolver ali prepovedano knjigo. Karabiner je izvil verigo in uklenil nedolžnega moža. V temi so ga odgnali na karabinersko postajo ter ga med potjo suvali. Kot Judež, ki je peljal druhal nad Nedolžnega in je spremljal ob Cedronu v glubi noči.

Tako so postali naši društveni predsedniki mučenci za narodno stvar. Divjaški zdravnik D' Ottone je v Biljani do krvi pretepel, opljuval in sramotil vpricho orožnikov in zbesnelih fašistov celo duhovnika, voditelja kat. prosvetnih društev. Njegovemu »kulturnemu« zgledu so sledili še nešteti. Da ravno zato, ker je bilo društveno delovanje združeno z mučeništvom, je rodilo najlepše sadove in bo ostalo trajno, kljub temu, da so društva razpustili. Iz krvi narodnih mučencev je zrastle seme za nove kulturne delavce, ki jim je ves narod dolžan hvaležnost.

Fašistovska vlada pozna dušo italijanskega človeka: pri vseh svojih slabostih je ta narod dokaj veren in pobožen. Mussolini je vse to dobro vedel, zato se je, ko je prevzel vlado, skušal približati papežu in

cerkvi: uvedel je v šolo zopet križ in tudi sicer je izdal marsikatero odredbo, ki naj bi pospeševala versko in нравno življenje italijanskega naroda. Zdi se pa, da vse te stvari niso sad Mussolinijeve srčne potrebe, ampak le sredstva, da se obdrži fašizem še nekaj časa na vladi.

Fašistovski mogočnjaki pa so šli v dobrikanju napram Vatikanu še dalje. Pred štirinajstimi dnevi so načeli po svojih kolovodjih v italijanskem časopisju tudi takozvano »rimsko vprašanje«, to je še vedno odprto vprašanje l. 1870. izvršene tatvine papežev dežele in cerkvenega premoženja. Kolikor je znano, ne zahteva sv. stolica, da bi se ji vrnilo vse ugrabljene pokrajine, odločno pa hoče, da ji garantirajo posest in priznajo vladarsko veljavo ne le Mussolinijevi fašisti temveč — vse države. Zakaj papež od nobene posamezne vlade ne prejemati kake izredne ugodnosti, ker bi katoličani drugih držav lahko mislili, da je papež odvisen od tiste vlade. Fašisti pa baš to hočejo, češ, da so glede »rimskega vprašanja« lahko sami sodniki in — agranti (poroki). Jasnó je tudi, da je sporazum s »tatom« saj dvomljive vrednosti, kar danes da, lahko jutri zopet vzame, ako ni porok za dogovor večja sila, v rimskem vprašanju torej mednarodno sodišče svetovnih držav.

Naši svobodomiselci in njih časopisje kaj pogosto predbacivajo papežu, da je Italijan, da drži s fašisti in da jim je uslužil Cerkev. Kako grde in ostudne so vse te klevete, kaže med drugim ravno — »rimsko vprašanje«. Sv. oče je prisiljen tudi od strani sedanje italijanske vlade

10

Olimpijske znamenke. V bodoč. letu se bodo vršile v Amsterdamu na Holandskem olimpijske igre. Angleški olimpijski odbor je z namenom, da dobi denar za ekspedicio, izdal tri vrste pisemskih znamk, ki kažejo angleške tekmovalce, kakor korakajo ob priliki olimpijskih iger v Parizu l. 1924. v stadion.

Narodi v Rusiji. Kakor že vemo, je bilo letos v Rusiji ljudsko štetje. Našli so 145 milijonov ljudi. Narodov je 105. Narod Iškašincev šteje samo sto duš. Rusov vseh vrst je 100 milijonov, Kirgizov 4 milijone, Uzbekov je 3.710.000, Tatarov ob Volgi 2.260.000, Zldov 1 mil. 897.000, Azerbejdžancev 1.508.000, Moldavijcev je 1.300.000, Armencev je 1 milijon 126.000, Georgijcev 1.094.000, Nemcev pa 1.044.000. Drugi narodi štejejo po manj kot 1 milijon duš. Rusija je štela pred 120 leti okoli 50 milijonov prebivalcev; to je bilo na onem ozemlju, kakršno je bilo pred sedanjostjo svetovno vojno. Leto 1910. je štela Rusija na istem ozemlju že 180 milijonov ljudi. Danes jih je tam skoraj 200 milijonov; z mirovnimi sklepi itd. so pa Rusi toliko od-

»Jej, jej, kako si se razsrdila, Cilka! Vidiš, pa si še bolj lepa takale, kadar ti gori v licih kri in se ti bliska iz oči!«

Sunkoma se Cilka obrne, potegne železo raz podstavek in održi v kuhinjo. Financarju se zabliškajo oči, ko gleda za njo, nehote vstane in stopi korak; pa postoji, se za hip zamisli, nato pa seže po puško, da bi jo zavil tel čez ramo. A brž mu šine v glavo nova misel, puško odloži ter stopi k oknu. Razgleduje se skozenj, nato skozi drugo in tretje, pa se zopet vrne na svoje mesto nazaj in si prižge cigareto. Solnce sije skozi okno ravno vanj in meče na nasprotno steno senco njegovega obraza, ki je v obrisu na zidu stegnjen kakor napeto telo mačke, ki miši čaka v zasedi, da ji plane za vrat!

Precej časa se Cilka mudi zunaj. Financar postaja že nestrpen, zapali že drugo cigareto, Cilke pa še vedno ni. Pa ga vendar ne misli pustiti samega v sobi? Tako lahko sedi vse popoldne, dokler ne pride stari ali pa mati domov! Ali pa celo tisti neješčji hlapec Janez, ki mu gleda skozi oči nekam globoko in se zdi, kakor da vidi njegove misli: da mora biti Cilka za vsako ceno čimprej njegova, naj stane, kar hoče! Že se dvigne financar Ivan, da bi stopil in pogledal za Cilko, ker taka prilika kot danes se mu ne bo zlepa nudila. — mati se vedno hiše drže —, ko začuje stopinje v veži in Cilka vstopi z železom.

»Dolgo si me pustila samega, Cilka!«

»Železo sem pihala.«

»Kaj bi govorila! Huda si namel!«

»Je vseeno, če sem ali nisem.«

»Meni že ni vseeno!«

»Mora že biti, sicer ne bi bili taki z menoj.«

»Samo svojo službeno dolžnost vršim!«

»Zakaj pa drugih ni nikdar, da bi nas nadlego-

vali s temi tihotapci, samo vi vedno hodite in gonite vedno isto pesem!«

Financar molči za hip. Pa se mu zjasni obraz.

»Tedad si opazila, da pridem večkrat k vam ko drugi?«

»Kaj ne bi! Že vnaprej se dneva bojim radi vas!«

»Radi mene?«

»Ker ne daste miru s temi tihotapci!«

»Samo lepših dostil!«

»Radi mene? Mar se bojite, da me ne bi tihotapel ukradli?«

»Kdo ve, vse je mogoče!«

Cilki seže rahla rdečica v obraz. Financar jo opazi in čuti, da ni njegova sled napačna.

»Cilka, škoda bi te bilo!«

»Kako mislite?«

»I, škoda te je za vsakega pritepenca!«

»Kaj pa mi hočejo pritepenca? Kateri?«

»Lepa si!«

»Nikar se ne norčujte iz menel!«

»Iz srca govorim! Mnogo sem že videl deklet po svetu, a nobene še kakor tebe!«

»Samo lepših dostil!«

»Ni res, Cilka! Sama ne veš, kako si lep! Zato pravim, da bi te bilo škoda za vsakega pritepenca!«

»Naši fantje niso pritepenca!«

»Ne mislim tako. Tujec sem tudi jaz; ali ti bi morala dobiti kaj boljšega ko bajtarjevega sina, ali celo tihotapca!«

Financar se nagne čez mizo in pogleda Cilki bliže v oči.

»Kolikim ste pa že tako govorili?«

»Bog mi je priča, da tebi prvi. Dozdaj nisem mnogo gledal za dekleti.«

»Pa ste rekli, da ste jih že mnogo videli!«

marsikaj potrpeti, toda on trpi in čaka v trdnem upanju, da ni več daleč čas, ko bo srečno rešeno brez pomoči nasilnega fašizma »rimske vprašanje« in še marsikaj drugega...

Nove knjige in listi.

Zgodovina protialkoholnega gibanja po vsem svetu, zlasti v Sloveniji. Ob 25-letnici protialkoholnega gibanja med Slovenci spisal Anton Mrkun. Izdala »Sveta vojska« v Ljubljani. — Prvi del knjige obravnava pregled gibanja od prvih početkov, razvoj protialkoholnega boja v Ameriki, kjer je boj privedel do prohibicije, ter v vseh večjih državah Evrope in celotni delov sveta. Snov je jasno in pregledno razvrstil, da dobimo dober vpogled v razvoj tega važnega socialnega vprašanja. Zgodovina Jugoslovancev se naravno obravnava obširneje. Drugi del je posvečen zgodovini v naši ožji domovini, v Sloveniji. Iz raznih listov, sejnih zapisnikov, notic in osebnih informacij je zbral obširno snov, jo predelal in uredil po letih oz. raznih dobah razvoja, da dobimo jasno sliko o bojih in težavah treznostnega gibanja pri nas. V posebnem poglavju obravnava naše alkoholno gospodarstvo ter nam oriše položaj vinogradnikov, viničarjev, pivovarske industrije, proizvajalcev žganja in špiritita, gostilničarjev, trgovskih točilcev itd. Nato sledi statistika: Produkcija vina, sadjevca, piva, žganja itd. Iz statistike je razvidno, da zapijemo Slovenci letno nad eno milijardo dinarjev! — Knjiga se čita kakor poučna povest, kateri ne manjka

žalostnih resnic, ki sicer niso prijetne, a tem bolj potrebno je, da se zavedamo položaja, v katerem se nahaja naš narod radi alkoholizma! — Knjiga spada v vsako knjižnico, v vsako šolo, v vsako društvo. — Z ozirom na obsežnost in lepo opremo cena ni visoka; stane broš. 44 Din, vezana 53 Din, ter se dobi pri »Sveti vojski« v Ljubljani, Poljanski nasip 10 in v vseh večjih knjigarnah.

Dom je roman, ki je svojčas izhajal v Domoljubu in je sedaj izšel v Cirilovi knjižnici (Maribor, Tiskarna sv. Cirila) kot knjiga, ki obsega 210 strani ter stane nevezana 22 Din, vezana 35 Din. Povest je zelo lepa in napeta ter vzeta iz kmetijskega življenja.

Kolonizacija ljubljanskega barja je 60 strani bročica z zemljevidi in slikami opremljena knjiga, ki popisuje zgodovino tega kosa slovenske zemlje, naselitev ter obdelovanje te zemlje nekdanj in sedaj in končno sedanje stanje zlasti v gospodarskem oziru. Zlasti za naše Barjane izredno zanimiva knjiga. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani. Cena se nam žal ni označila.

Radio se imenuje 244 strani bročica knjiga z 214 slikami, ki razlaga radio-aparat. Ko bo postavljena slovenska radiopostaja, bo ta knjižica vsakemu, ki bo hotel imeti radio-aparat, prav prišla. Knjiga je pisana za izobražence. Stane 60 Din, v platno vezana pa 76 Din.

Naš čolnič. V Gorici izhaja vsak mesec glasilo Kršč. slovenske mladine, ki nosi naslov »Naš čolnič«. Odveč bi bilo prepričevati cenjene čitatelje, kolikega pomena je ta revija, ki vzdržuje vez med najboljšimi brati in sestrami na Goriškem.

Svojo ljubezn jim dejansko izkažemo najbolj s tem, da agitiramo za »Naš čolnič«. List je vzorno urejen. Vanj pišejo Pregelj, Magajna in domači goriški pisatelji. Sveže življenje veje iz listov, ki so skozinskož pisani z ljubeznijo.

»Naš čolnič« naročajte pri »Prosvetni zvezi« v Ljubljani, Miklošičeva cesta, Akademski dom. Za inozemstvo stane 40 Din. Vsak zaveden Slovenec in Slovenka naj se naroči na to vzorno glasilo!

Mentor, dijaški list, je izšel v 1. in 2. številki 15. letnika. Vsebinska je tudi za podeželskega človeka tako zanimiva in pestra, da se bo z zanimanjem vglobil vanjo. Starši, naročite ga svojim sinovom-dijakom, pa tudi kmetijski fantje, ki jim je do izobrazbe, bodo veliko pridobili iz njega. Stane za dijakke 30 Din, za nedijake 40 Din. Naroča se v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

Srce Kraljevo. Za praznik Kristusa Kralja je zložil dr. Kimovec lahko in pevno skladbo za mešani zbor. Poje pa se lahko ob vsaki priliki. Stane 1.50 Din ter se naroča v Jugoslovanski knjigarni in Ljubljani.

Kovačev študent, spevoigra v treh dejanjih. Zložil Vinko Vodopivec. Ta priljubljena in zabavna spevoigra (1 sopran, 3 tenorji, 1 bariton in 2 bas), ki je že pred vojno pošla, je izšla v II. izdaji. Zbori, samospevi kakor tudi spremljava (s klavirjem (ki ga pa v sili vsak malo izvežban organist lahko nadomesti s harmonijem) so lahki, čeprav živahni in prav nič banalni. Partitura (46 velikih kvart-strani) stane 32 Din ter se dobi v Jugoslovanski knjigarni in Ljubljani.

»Sem, a nobena mi še ni šla do srca tako kakor ti, Cilka!« in seže z roko po njeni, ki gladi robec. Za trenutek mu pusti dekle roko, a mu jo brž odtegne. Dovolj dolgo pa, da financar začuti, da je udaril na pravo struno.

»Cilka, ali me imaš kaj rada?«

»Rekla sem že, da se ne norčujete iz mene!«

»Kaj mi res ne verjameš?«

»Ne!«

»Ali ne vidiš, počemu hodim vsak dan k vam!«

»Za tihotapce spraševati!«

»Tudi. Ali vendar največ radi tebe, Cilka! Ti si mi huje zadala ko tihotapci!«

Cilka molči in lika robec, roka pa ji malce trepeti in oči ima uprte v mizo.

Financar Ivan vstane in stopi bliže Cilki. Kakor da bi hotel iti k peči, stopi Cilki za hrbet. In ko se dekle najmanj nadeja, jo prime z eno roko od zadaj čez pas, z drugo pa ji bliskoma nagne glavo nazaj in jo hoče poljubiti. Takrat pa se Cilka zvije v financarjevi roki, spusti železo iz rok, se sunkoma obrne in prisoli financarju zaušnico naravnost v lice, da jo spusti

»Sram vas bodi!« se ji iztrga iz hropečih prsi.

Financarju divje bliskajo oči, že iztegne roko, da bi s silo ukrotil moško dekle, ko se hipoma premisli in rahel, zaničljiv smeh se mu ukrade na lice, rdeče od krepke zaušnice.

»Čakaj, še žal ti bo, dekle!«

Cilka molči in gleda v tla. Še vedno ji prsa burno diha, ker se še ni v njih polegla borba in razburjenost. Financar pa mirno stopi k svoji puški, si jo oprta in se obrne k deklici:

»Cilka, še žal ti bo za danes! Vem, kje in kako ti bom vrnil. Kesala se boš, toda prepozno bo. Kar si

meni posodila, bom njemu vrnil, tihotapcu! Morda še jutri zvečer!«

Zasuče se na peti in odide skozi vrata.

Kakor blisk spreleti Cilko in v glavo se ji zapiči misel: Ko je davi govorila s Šinkovčevim Matijo, ki je prišel mimo in mu je za Matevža sporočila pozdrave, kadar prideta zopet skupaj, ji je Matevž dejal: »Jutri zvečer bomo zopet nosili.«

Krčevito se stisne Cilki ob tej misli srce in pred seboj vidi za trenutek Matevža s prestreljenimi prsi s široko krvavo rano na njih. Samo od sebe jo vrže skozi vrata za odhajajočim financarjem, ki je ravno odšel proti vogalu in iz ust se ji utrga:

»Gospod Ivan, nikan streljati!« Potem pa ji solze zaduše besede v grlu in plakajoča se nasloni ob hišno dver. Financar se ozre ob klicu Cilkinem, že odpre usta, da bi jo vprašal, ko pride izza drugega vogala hlapec Janez ter obstoji, ko zagleda financarja. Ta se zasuče, porogljiv nasmeh mu spreleti obraz in že je okrog vogala.

Janez stopi k Cilki, ki še vedno sloni ob durih in si tišči robec v obraz.

»Cilka, zakaj jočeš?«

Dekle ne odgovori.

»Zakaj si mu klicala, naj ne strelja?«

Cilka se okrene in gre v hišo, Janez za njo.

»Cilka, kaj ti je storil zelenec zeleni? Ali ti je grozil?«

»Ne meni,« odgovori Cilka tiho, a vendar.

»Komu pa?«

Cilka ničesar ne dé, samo vnovič jo posili jok.

Janez molči in gleda Cilko neodločen, kaj bi, kako bi; čuti, da se je nekaj zgodilo, nekaj silno resnega, ker Cilka ne joče za prazen nič. Z glavo zmaže stari Janez, ki ljubi Cilko kot lastno hčer.

stopili, da šteje sedaj njih država namesto 200 milijonov samo še 145 milijonov prebivalcev.

Sedemdeset dinarjev za orla. Pri nas je orol jako redek in ga hočejo na vse načine ohraniti. Drugod je pa drugače. V Avstraliji na primer je orlov izredno veliko, cele jate letajo okoli, za hrano si izbirajo izključno le jagujeta. Ker redi Avstralci ovce zaradi njih volne, ne pa za orle, je seveda na orle zelo hud in jih skuša kakorkoli zatreti. Poskušal s strilninom itd. se niso obnesli, orli se na strup brž navadijo, in jim nič ne škoduje. Sedaj so razpisane nagrade; za vsakega ustreljenega orla dobiš 70 Din.

Iznajditelj. »Kakšen je vaš najemnik?« — »On je največji iznajditelj v Jugoslaviji.« — »Kako to?« — »Vsek dan iznajde kak nov izgovor, da mu ni treba najemnine plačati.«

V ušesih mu šumi. »Gospod doktor, mojemu možu zmeraj bolj po ušesih šumi. Kaj naj naredi?« — »Hm, za nekaj časa naj odpotuje.« — »Ja, pa ne more na noben način od doma.« — »Potem pa Vi odpotujte, gospa.« Ker je namreč zmeraj zlobudrala, so ga ušesa bolela.

Franjo Neubauer:

Pokojniki.

Tiho oči zapró,
tiho gredó
kakor popotniki
v daljno zemljo.

Več jih ni k nam nazaj!
Kličemo jih,
ali ne gane jih
solza ne vzdih.

Tamkaj zagledajo
v jasni se kras,
ljubavi slušajo
čarobni glas.

Ne koprnijo jim
želje nazaj.
Sreče brezmejne tam
pijejo slaj.

Obžalujem, kar sem žaljivega govoril o
g. Janezu Mlakarju, in se mu zahvaljujem, da je
odstopil od tožbe. Drakstar Jofa.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za
enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo
samo polovico, ako kupujejo kmetijske po-
trebščine ali prodajajo svoje pridelke ali
iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov
ali vajencev in narobe.

Vajenca za sodarsko

obrt sprejme, pri pro-
sti hrani, stano-
vanju in perilu. Fran
Repič, sodar, Ljubljana,
Trnovo. Ponudbe
na naslov.

Napredaj

ima Alojzij
Berdnik, vas
Podamreka 25, pri Do-
brovi, 12 mesecev sta-
rega. 315 kg težkega,
lepega bika za plemo.

Fant, star 35 let, se
želi seznaniti s
slovenskim dekletom
ali vdovo od 25 do 40
let, ki bi imela posest-
vo, in ne več kot 1
otroka. Imam 20.000 D
prihranka, sem iz Pri-
morskega in se naha-
jam začasno na Nizo-
zemskem. Naslov pove
uprava Domoljuba pod
št. 8497. Slike vrnem
vse nazaj.

Vse vrste

oblačilno blago

srajce, gate, otroške obleke,
predpasnike itd.

kupite **najceneje** pri

„MAKO“

družba z o. z.

Ljubljana, Dunajska cesta štev. 36

zraven Jugoavto.

Kajenje je strup!

Vsakdo se more igrati odvaditi zdravju
tako škodljivega kajenja z **dr. Rascherja**
Puteh-tabletami. 1 omet 30 Din in poština.
eno ozdravljenje 5 ometov 145 Din franko
razpošilja trdka „Aurora“, Sremska Ka-
menica štev. 7. Dobiva se tudi skoro po
vseh lekarnah in drogerijah.

Bakrene kotle za kuhanje žganja

kotle za prašice, posodo vilito in pločevinasto,
štedilnike, peči in vso drugo železnino Vam
nudi po najnižjih cenah znana trdka

Breznik & Fritsch

Ljubljana, Stritarjeva ulica 7.

Prevoznice

cepljene trte

morete dobiti z največjim jamstvom in po
najnižjih cenah iz

trtnice „Mitinac“, Smederevo.

Zahtevajte cenik od g. M. Obrenovića,
Poenkarejeva ul. 35, Beograd. — Tel. 18-51.

Ugodnost!

Ant. Krisper, Ljubljana
Mestni trg 26 Stritarjeva ul. 3

Damski galoši . . . Din 70°—

Moški galoši . . . Din 75°—

Damski snežni čevlji Din 100°—

Moški snežni čevlji . Din 110°—

Kdor je malekrven? Kdor je bled?
Kdor ima slabe živce in v sled tega po-
manjkanje spanja in pogosti glavobol? Kdor
nima teka? Kdor boleha na pljučih?
Kdor je malariden? Kdor boleha na
želodcu naj pije

„ENERGIN“

Železnato kina vino.

Slabi nerazviti otroci z uporabo „Ener-
gina“ železnatega kina. vina prav gotovo
dobre zdravje in radečo barvo, pridobili bodo
na teži telesa in postali odporni proti vsem
boleznam. — Naslov za naročila:

Laboratorij „Alga“, Sušak 13.

8 poštino vred 8 veliko stekl. za 128 Din
6 velikih stekl. za 248 Din in 1 mala zastoj.
V ceni je računan poština, zaboj in zavoj.

Laneni sukanec

(cvirni) in vsakovrstni
vzroci za klekljanje
šipk se dobijo naj-
ceneje pri **V. Pale-
ček-u** v Gorenji vasi
nad Skofjo Loko (naj-
večja in najstarejša
trdka te stroke), kjer
se tudi kupujejo vsi
lepo klekljani iz-
delki po najvišji ceni.

Jaz Ana Čilag

a svojimi 185 cm dol-
gimi divnimi Lorelei
lasmi sem dobila iste
vred uporabe pomade,
katero sem sama iz-
našla. Ista je priznana
kot edino sredstvo pro-
ti izpadanju, za pod-
krepitev razvitka za goste lase
in za ojačenje las.

Pospeši pri damah, gospodin-
in otrocih razvitek gostih in krep-
kih las in jim da že po kratki
uporabi naravni blek in naravno
barvo ter jih varuje pred prer-
nim osivenjem tja do visoke sta-
rosti. Čilag-pomada odstrani
prhljaj tekom 48 ur. Nobeno drugo
sredstvo ne vsebuje toliko hran-
ljivih snovi za lase. Kakor Čilag-
pomada, ki je po vsej pravici
pridobila si svetovni sloves, ker
dame in gospodje že po uporabi
prve steklenice dosežejo najboljši
uspeh; izpadanje las izostane po-
polnoma že po nekaj dneh in pokaže se takoj
nova rast. Ta uspeh dokazuje moj 50 letni
jubilej in milijoni zahvalnih pisem, ki sem
jih prejela iz celega sveta.

Cena velikemu lončku Čilag-pomade
Din 60°—, dvojnemu Din 90°—. K vsakemu
lončku je potrebno: 1 stekl. Special Shampoo
(za 20 kratno izmivanje glave) Din 25°—. —
Poština posebej. Razpošilja se proti povzetju
ali predplačilu iz tovarne za S. H. S.

Laboratorij „Aurora“,
Sremska Kamenica št. 7.

Veliki jesenski tečaj

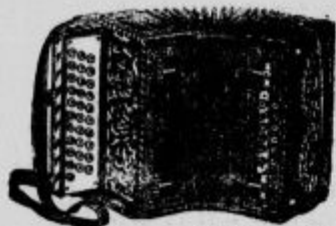
za krojno risanje in prikrojavanje damskih
oblek se vrši v jetkom novembra pri edino
stroko 200 izprašani učiteljci

ROZI MEDVED

Ljubljana, Mestni trg 24 (nasproti rotovža)
Vsakovrstni kroji se izdelujejo po meri.

Posnemalniki za mleko, plahte

za vozove in konje pri znani domači narodni
tvrdki FR. STUPICA, Ljubljana, Gosposvetska 1.

Violine od 95.- Din
Harmonike 85.- Din
Gramofoni 345.- Din
Citre od 192.- Din
Mandoline 135.- Din
Tamburice, pihala
i. t. d. po najnižjih
cenah direktno iz
tovarniškega skladišča

8 dni na ogled

Vsak instrument lahko vrnete, če ne ugaja.
Katalog zastoji! Zahtevajte ga takoj od

MEINEL IN HEROLD Maribor 107
tovarna glasbil in harmonik

Kdor hoče

biti postrežen z dobrim blagom
naj pride ali piše

po sukno ali kamgarn za moške in ženske
obleke, parhet, flanele, kambrik, rute,
odeje itd. v znano in zanesljivo trgovino

R. Miklauc „Pri Škofu“

Ljubljana, Lingarjeva ulica
(v lastnih prostorih).

Obstoj tvrdke blizu 60 let.

Trpežno usnje.

Kdor hoče res dobro obuti svojo družino za zimo,
in po nizki ceni, naj pride na **VRHNIKO št. 120**
v trgovino **Ivanu Mihevcu**, kjer boste
z usnjem k **Ivanu Mihevcu**, lahko izbra-
li v novo povečani trgovini. - Ravno tam se ku-
pujejo svinjske kože in vse kože divjačine.

Najpopolnejši
STOEWER
šivalni stroji

za šivilje, krojače
in čevljarje ter za
vsak dom.

Preden si nabavite
stroj, ogledajte si to
izrednost pri tvrdki

L. Baraga,
Ljubljana
Selenburg. ul. 6/1.
Brezplačen pouk.
15 letno jamstvo.

Halo!

Znano je, da imamo na zalogi vedno sveže in tr-
pežno blago po jako nizkih cenah. Pozor! Kdor si
hoče kupiti **ZIMSKO BLAGO**, potrebščine za ši-
vilje, krojače, čevljarje in drugo, naj si nabavi pri
staro znani **SLIVNIK** V ŠENT VIDU PRI
trgovini STICHL.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živali
je brezdvomno

»MASTIN«

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače,
posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive
vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma!
Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. **LEKARNA**
TRNKOCZY (zrav. rotočja), Ljubljana, Mestni trg 4

Pozor! Polhove kože. Pozor!

in vse druge kože od divjačin, kupujem za ino-
zemstvo po najvišji ceni. Prepričajte se v Vaše
dobro, preden prodaste prekupcem svoje blago.

Filip Bizjak krznar — **LJUBLJANA**,
Selenburgova ulica šte. 6.

DOL

obvezo in odprite ven-
dar enkrat oči ter ne
kupujte v trgovinah,
kjer Vam nudijo slabo
robo za drag denar,
ampak kupite še danes

dopisnico za 50 par in pišite takoj po ilu-
strovani cenik z več tisoč slikami na vele-
trgovino **R. Stermeckl, Celje, št. 19**, v
katerem najdete po čudovito nizkih cenah
obleko, čevlje, klobuke, srajce, ure, harmo-
nike, gramofone, britve, toaletne, modne, je-
klene in galanterijske predmete. Naročila
čez 500 Din poštnine prosto. Kar ne ugaja,
se zamenja ali vrne denar.

Edino pri meni dosežete najnižje cene

v manufakturnem blagu.
Ravnokar dospelo v krasni izbiri zimsko blago:
moški in ženski šofli, barhenti, flanela in drugo
volneno blago. Posebno razkošna izbira v dubel-
nih za moške suknje in suknjiče. Razno drugo
manufakturno blago. Lepa izbira v ženskih, moških
in otroških jopicah; krasne svilene rute in kra-
vate. Spec. izbira krasnih moških srajc. Vseled
pravočasnega ugodnega nakupa so cene brez kon-
kurence. Dalje velika izbira v kuhinjski emajli-
rani in litoemajlirani železni posodi, porcelanu, ste-
klu, svetilkah itd. Steklo za okna, okovje ter dru-
ge potrebščine. Vedno sveže prvovrstno špeci-
rijsko blago in moka po znižani ceni. Stalna za-
loga splitskega in trboveljskega cementa. — Za
cenj. nakup se najtopleje priporočam in jamčim
za solidno postrežbo.

J. MENART, trgovec — DOMŽALE.

Halo!

Mizarja neoženjenega, starejšega, samostoj-
nega, sposobnega in solidnega, so-
išče. Hrana in stanovanje v hiši. — Ponudbe na:
Bolinca, Koprivnica, Hrvatska. 8383

BRINJE: laško, istrsko in hrvaško —
dobite najceneje pri **FRAN**
POGAČNIKU, Ljubljana, Dunajska c. 36.

Resnična tolažba za bolne na živcih

Je moj ravnokar izišli spis! Tam so opisane mnoge
dolgoletne izkušnje o vrokih, povstanku in zdrav-
ljenju živčno bolnih. Pošljem vsakomur ta zdrav-
stveni evanجيل popolnoma zastoji, če piše ponj
na spodnji naslov.

Tisoči zahvalnic potrjujejo doslej edino do-
sojeni vseh neumornega skrbnega raziskavanja v
blagor trpečega človeštva. Kdor spada v

veliko armado živčno bolnih,

kdor trpi na raztresenosti, strahopetnosti, slabam
spominu, nervoznostem, glavobolu, pomanjkanju
spanja, motenju v želodcu, preobčutljivosti, bole-
činah v udih, splošni ali delni telesni slabosti ali
drugih podobnih bolezenskih pojavih.

si mora naročiti mojo, tolažbo
prinašajočo knjižico!

Kdor jo bo prebral pasljivo, bo došel do pomirje-
valnega prepričanja, da se je našla enostavna pot
do zdravlja in veselja do življenja! Ne čakajte in
pišite še danes!

Ernst Pasternack, Berlin SO

Michaelkirchplatz 13. Abt. 760.

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.

Velika zaloga **suknenega blaga** za
moške in ženske obleke. — Lepa izbira
svilenih rut in šerp. — Krojači in šivilje,
pišite po vzorce.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 2057, 2470 in 2979.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Brzjav.: Gospobanka.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.—, vloge nad Din 250,000.000.—.

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2½% vojne
odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**